

องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสาร
ในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

นางสาว รติยา วิรุฬห์ลือชา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวทวิทยา ภาควิชาวทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-317-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3 0 ส.ค. 2545

๕ 1๙1๓๙๗๖๖

AUDIENCE RECEPTIVENESS OF POETIC MESSAGES IN LOVING MEMORY
OF THE PRINCESS MOTHER'S PASSAWAY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Speech Communication
Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-317-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
โดย นางสาว รติยา วิรุฬห์สี้อชา
ภาควิชา วาทยุติยาศาสตร์และสื่อสารการแสดง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช

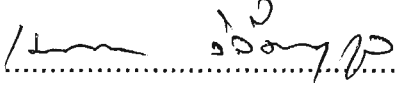
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ ปิรันธนีโอวาท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒนานุกูล)

##-4185136028 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD : RECEPTIVENESS / POETIC MESSAGES / THE PRINCESS MOTHER'S PASSAWAY

RATIYA WIROONLUECHA : AUDIENCE RECEPTIVENESS OF POETIC MESSAGES
IN LOVING MEMORY OF THE PRINCESS MOTHER'S PASSAWAY

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. AUYPORN PANICH, 95 pp. ISBN 974-334-317-2

This research applies experimental method aiming at studying factors which affected audience receptiveness. The study used as case study poetic messages in loving memory of the Princess Mother's passaway. The subjects selected for the experiment were 30 students who were exposed to 12 poetic messages through reading and listening of 4 types : silent reading, oral reading, listening to identified well-known senders and listening to unidentified senders.

Content analysis revealed that the poems with more figures of speech created more sentiment as reported by the subjects than the ones without them. Those figures of speech comprised simile and hyperbole.

T-test used to analyze the mean value of sentiment showed that differences in communication channels were statistically significant, namely, reading versus listening, silent reading versus oral reading and listening to rhythmic reading versus listening to ordinary reading.

Nonetheless, no statistically significant differences were found between listening to identified well-known senders versus listening to unidentified senders and between male versus female message receivers.

ภาควิชา วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง
สาขาวิชา วาทวิทยา
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้คิด รติชา อิมพันธ์ธชา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ รศ.อวยพร พานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร. อรรวรรณ ปิรันธน์โอวาท ประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และรศ. เมตตา วิวัฒน์านุกูล กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทำวิจัยมาโดยตลอด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาชาวทวิทยาและสื่อสารการแสดงทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ผู้เขียนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนทุนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 20,000 บาท และอาจารย์ในสมาคมนักกลอนทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่ง พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน คือ ศ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, อาจารย์ประยอม ชองทอง, อาจารย์ทวีสุข ทองถาวร, พันเอก (พิเศษ) หญิง อุษณีย์ เกษมสันต์, อาจารย์ชัมย์พร แสงกระจ่าง, คุณชินกร ไกรลาศ และคุณทวิรัตน์ คงคราญ ในความกรุณาด้านการคัดเลือกบทกลอนและให้บันทึกเสียงมาใช้ประกอบการทดลอง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรรณวิภา สุทธิเกียรติ อาจารย์หมวดคณิตศาสตร์โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และผศ.อารีย์ สะอาดอาวุธ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำเรื่องการใช้สถิติ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณบุศยารัตน์ คู่เทียม ที่ให้ความช่วยเหลือในการสืบค้นบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สุดท้ายขอกราบพระคุณบิดามารดาที่ให้การสนับสนุนทุกด้านมาโดยตลอด ขอขอบคุณน้องชายและคุณเกรียงศักดิ์ ยศอินทร์ สำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจ รวมถึงเพื่อนร่วมชั้นทั้ง 17 คน ที่ร่วมฝ่าฟันด้วยกันมา และน้ำใจอันดีจากผู้คนรอบข้างที่ไม่สามารถบรรยายชื่อได้หมดในหน้ากระดาษแผ่นนี้

รติยา วิรุฬห์ลือชา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
คำถามนำวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
คำจำกัดความ	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีด้านวาทะและการสื่อสาร	7
แนวคิดและทฤษฎีด้านการอ่านและการฟัง	11
แนวคิดและทฤษฎีด้านภาษา.....	15
แนวคิดและทฤษฎีด้านบทร้อยกรอง	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
3 ระเบียบวิธีวิจัย	26
ตัวแปรในการทดลอง	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ผล	32
การนำเสนอผลการวิจัย	33
4 รายงานผล	34
ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหา	34
ตอนที่ 2 แสดงผลการวิจัยเชิงทดลอง	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิจัยเชิงทดลอง	65
ตอนที่ 2 สรุป	71
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย	72
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ	73
รายการอ้างอิง	75
ภาคผนวก	80
แบบทดสอบทักษะภาษาไทยด้านบทกลอน	82
แบบทดสอบเรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสาร	88
แบบสอบถามหลังจากการทดลอง	94
ประวัติผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประเภทของบทร้อยกรองถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.....	5
2 การคัดเลือกบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ	29
3 การแสดงจำนวนสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพและไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพที่ทำให้ ให้เกิดความสะเทือนใจ	45
4 จำนวนผู้รับสารที่ระบุค่ากลอนที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับสาร.....	46
5 การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารจากการอ่านและการฟัง.....	49
6 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการอ่านและการฟัง	51
7 การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารจากการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ	51
8 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ	53
9 การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารจากการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะและ การฟังเสียงอ่านปกติ	54
10 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะและ การฟังเสียงอ่านปกติ	55
11 การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารจากการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่ เป็นที่ยอมรับและการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร	56
12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่ เป็นที่ยอมรับและการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร.....	58
13 การระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลองและ ความเหมาะสมของผู้ส่งสารในการถ่ายทอดบทกลอนกับระดับความสะเทือนใจที่ได้ จากการฟัง.....	58
14 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้จักหรือความมีชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อน การทดลองและความเหมาะสมของผู้ส่งสารในการถ่ายทอดบทกลอนกับระดับความ สะเทือนใจที่ได้จากการฟัง.....	60
15 การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารเพศชายและเพศหญิง.....	61
16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างเพศชายและเพศหญิง.....	62
17 การสรุปผลความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม.....	62

สารบัญภาพ

แบบจำลองที่	หน้า
1 แบบจำลองการสื่อสารของอริสโตเติล	9
2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของเบอร์โต	10
3 แบบจำลองกระบวนการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ.....	12
4 แบบจำลองกระบวนการถ่ายทอดเสียงและความหมาย.....	13
5 แบบจำลองกระบวนการในการฟัง	14

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

การฟังและการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในการสื่อสารด้วยวจนภาษาและอวจนภาษา โดยหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาคือ “คำ” เป็นสะพานเชื่อมโยงความคิด การใช้ถ้อยคำเป็นทั้งการอธิบายภาพและกระตุ้นหรือค้นหาภาพที่อยู่ในใจของผู้ฟัง ถึงแม้ว่าการอ่านและการฟังจะมีความสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตาม การอ่านและการฟังก็มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เนื่องจาก การอ่านเป็นวิธีการซึ่งมนุษย์ใช้ปรับตัวเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสร้างประสบการณ์ร่วมกัน โดยเริ่มจากการแปลตัวอักษรออกมาเป็นคำพูดและตีความหมายที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ตัวอักษรที่ใช้ในการสื่อความหมายนั้นทำหน้าที่เป็นเครื่องกำเนิดเสียงแทนคำพูดและความหมาย ส่วนการฟัง เริ่มจากการได้ยินโดยมีความตั้งใจที่จะรับสาร และแปลเสียงออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจตามเจตนาของผู้สื่อสาร นอกจากนั้น ยังต้องสามารถแยกแยะสิ่งที่ได้ฟัง ตลอดจนเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้พูด โดยเสียงของผู้พูดทำหน้าที่เป็นเครื่องกำเนิดสารและความหมาย

การศึกษาวิจัยที่เปรียบเทียบและผสมผสานทั้งการอ่านและการฟังของไทยที่ผ่านมา นั้นพบว่า มีเพียงงานวิจัย 2 เรื่อง ที่ศึกษาในด้านจินตภาพและความเข้าใจของสารประเภทร้อยแก้ว คือ งานวิจัยของ เรียง สุวรรณพงศ์ (2530) เรื่อง การเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า ผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วโดยมีและไม่มีจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าการฟัง ส่วนงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ จุฑาทักดิ์ (2533) เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงด้วยความเร็วปกติ และด้วยความเร็วที่ช้ากว่าปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกการอ่านในใจเพียงอย่างเดียว

เมื่อพิจารณาถึงการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยการอ่านหรือการฟังจะมีลักษณะเฉพาะ คือ นอกจากจะมีความสละสลวยหากนำมาเรียบเรียงเป็นภาษาร้อยแก้วแล้ว ยังเป็นภาษาดนตรีที่มีความไพเราะด้วยระดับเสียงต่าง ๆ ของคำ สามารถออกเสียงให้เป็นจังหวะได้ ดังนั้น จึงเกิดความนิยมในการนำถ้อยคำมาเรียงร้อยเป็นทำนองจนเกิดความคล้องจองกันและพัฒนามาเป็นบทร้อยกรองในที่สุด โดยที่การสื่อสารด้วยบทร้อยกรองจะสามารถสะท้อนเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง มีคุณค่าในการถ่ายทอดและบันทึกเหตุการณ์ในสังคมไทย

การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นความสูญเสียทางด้านจิตใจที่กระทบกระเทือนความรู้สึกของพสกนิกรไทยทั้งชาติ และเป็นเหตุการณ์หนึ่งที่ได้รับการบันทึกด้วยบทร้อยกรอง โดยบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นหนึ่งในจำนวนบทร้อยกรองที่ได้รับการถ่ายทอดมากที่สุด จึงสามารถใช้เป็นภาพสะท้อนของสังคมไทยและเป็นตัวแทนความรู้สึกของพสกนิกรไทยในการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจซึ่งแฝงอยู่ในถ้อยคำได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม แม้เวลาจะผ่านมาแล้วกว่า 4 ปี ก็ยังไม่มีผู้ใดศึกษาบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในช่วงสวรรคต หรือศึกษาเรื่องการรับรู้บทกลอนที่มีผลต่อระดับความสะท้อนใจในการรับสารทั้งจากการอ่านและการฟังมาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของถ้อยคำภาษาที่ผู้รับสารระบุถึงความสะท้อนใจในการรับรู้บทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของระดับความสะท้อนใจในการรับรู้บทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผ่านช่องทางการอ่านและการฟัง
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความสะท้อนใจในการรับรู้บทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความสะท้อนใจในการรับรู้บทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำถามนำวิจัย

1. สารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพและสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ซึ่งมีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นสารลักษณะใด

2. การรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีผ่านช่องทางการอ่านและการฟัง มีผลทำให้ระดับความสะเทือนใจแตกต่างกันหรือไม่

3. การระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร มีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอย่างไร

4. เพศของผู้รับสาร มีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. การอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟัง

2. การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการอ่านในใจ

3. การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านปกติ

4. การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร

5. เพศชายมีระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากเพศหญิง

คำจำกัดความ

ผลของการสื่อสาร หมายถึง ความสะเทือนใจที่กลุ่มทดลองได้รับจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เนื่องจาก การรำลึกถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้อ่านออกเสียงบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อให้กลุ่มทดลองฟัง

ผู้รับสาร หมายถึง กลุ่มทดลองซึ่งอ่านและฟังเสียงจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ช่องทางการสื่อสาร หมายถึง การอ่านและการฟังเสียงจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผ่านเทปบันทึกเสียง

การอ่าน หมายถึง การอ่านออกเสียงและอ่านในใจจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่พิมพ์ไว้ในชุดแบบทดลอง

การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านให้ตนเองฟังโดยออกเสียงคลอเบา ๆ ขณะที่อ่าน

การอ่านในใจ หมายถึง การอ่านให้ตนเองฟังโดยไม่ออกเสียงคลอขณะที่อ่าน

การฟัง หมายถึง การฟังเสียงอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและการฟังเสียงที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร ผ่านเทปบันทึกเสียง

การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ หมายถึง การฟังเสียงอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งผู้ส่งสารใช้เสียงอ่านที่เป็นจังหวะทำนองตามลีลาของบทกลอน

บทกลอนถวายความอาลัย หมายถึง คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ ซึ่งผู้แต่งมีวัตถุประสงค์ในการกล่าวถวายราชสดุดีไว้อาลัยโดยใช้ถ้อยคำที่เปี่ยมด้วยความเศร้าโศกสะเทือนใจ

สารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ หมายถึง การใช้ถ้อยคำประเภทโวหารภาพพจน์ ซึ่งจำแนกได้ 8 ประเภทดังนี้

อุปมาอุปไมย หมายถึง การเปรียบเทียบโดยตรงว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง มีการใช้คำเชื่อมต่าง ๆ

อุปลักษณะ หมายถึง การเปรียบเทียบเป็นนัยให้เข้าใจเอง ไม่กล่าวเปรียบเทียบโดยตรง

บุคลาธิษฐาน หมายถึง การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตเป็นเสมือนสิ่งที่มีชีวิต

อนุนามนัย หมายถึง การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยที่เห็นเด่นชัดมากกว่าโดยหมายถึง
 ส่วนทั้งหมด

นามนัย หมายถึง การเรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทน ไม่เรียกคำตรงแต่เป็นคำที่รู้จัก
 กันทั่วไป

อธิพจน์ หมายถึง การกล่าวเกินจริงอาจมากหรือน้อยเกินความจริง

ปฏิพจน์ หมายถึง การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือขัดแย้งกันกล่าวอย่าง
 กลมกลืน

สัทพจน์ หมายถึง การใช้คำที่เลียนเสียงหรือแสดงลักษณะอาการทำให้รู้สึกเหมือนได้ยิน
 เสียงนั้นจริง .

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในช่วงสวรรคต ผ่านทางสื่อหนังสือพิมพ์รายวัน ระหว่างวันที่ 19 กรกฎาคม 2538 - 31 ธันวาคม 2538 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดถึง 178 จำนวน สามารถจำแนกได้ดังนี้

ลำดับที่	ประเภทของบทร้อยกรอง	จำนวนสำนวน
1.	กลอนสุภาพ (กลอน 8)	136
2.	โคลงสี่สุภาพ	19
3.	กาพย์ยานี 11	6
4.	ฉันท์	4
5.	กวีวิจารณ์และอื่น ๆ	6
6.	กลอน 6	3
7.	ร่าย	3
8.	กาพย์ฉบัง 16	1
	รวม	178

ตารางที่ 1 : ประเภทของบทร้อยกรองถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

การคัดเลือกบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่นำมาใช้สำหรับดำเนินการวิจัยมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 ท่าน โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา คือ กลุ่มนิสิตที่มีพื้นฐานความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับกลาง และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสร้างความเข้าใจในภาพรวมของบริบทการสื่อสาร ทำให้ทราบถึงอิทธิพลของแหล่งสารที่มีต่อการรับสาร สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกรูปแบบการสื่อสารผ่านบทกลอนได้อย่างเหมาะสม และสามารถเลือกสารที่ต้องการนำเสนอผ่านบทกลอน โดยใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษา นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เป็นแนวทางการศึกษาการสื่อสารในบทกลอนราชสดุดีหรือบทกลอนเฉลิมพระเกียรติในมิติอื่น ๆ ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายเป็นความอาลัย แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่เผยแพร่ทางสื่อหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบอ้างอิงประกอบการศึกษาได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีด้านวาทะและการสื่อสาร
2. แนวคิดและทฤษฎีด้านการอ่านและการฟัง
3. แนวคิดและทฤษฎีด้านภาษา
4. แนวคิดและทฤษฎีด้านบทร้อยกรอง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีด้านวาทะและการสื่อสาร

ไอ.เอ. ริชาร์ดส์ (1920 อ้างถึงใน นฤมล กาญจนทัต และอุบลวรรณ โชติวิสิทธิ์, 2532 : 77) กล่าวว่า วาทศาสตร์เป็นศิลปะที่ทำหน้าที่เลียนแบบและแสดงความคิดของสาธารณชน ซึ่งมีวาทะอยู่ 2 ประเภท คือ วาทะวิทยาศาสตร์ (สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้) และวาทะอารมณ์ (ยอมรับสัจจะในบางอารมณ์) โดยจะถือว่าวาทะอารมณ์จะมีคุณค่ามากน้อยตามประสิทธิผลในการปล้ำยหรือจัดระบบแรงกระตุ้น และทัศนคติทั้งหลาย

อริสโตเติลบิดาของวาทวิทยา ได้จำแนกองค์ประกอบของการใช้วาทะออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ อัตลักษณ์ (Ethos), อารมณ์ของผู้รับสาร (Pathos) และ เหตุผลในวาทะ (Logos) ในงานวิจัยชิ้นนี้ อารมณ์ของผู้รับสาร เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้อารมณ์ร่วมกันและสะท้อนใจกับสิ่งที่เสนอ โดยในอารมณ์แต่ละแบบผู้ส่งสารจะต้องใช้หลักพิจารณา 3 ประการ คือผู้ที่มีอารมณ์อย่างนั้นมีสภาพจิตใจเป็นอย่างไร, ผู้มีอารมณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะมีอารมณ์ชนิดนั้นกับใครบ้าง และอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์ชนิดนั้น (อรวรรณ ปิลาพันธ์ไธวา, 2539 : 26-27)

อัตลักษณ์ (Ethos) ก็เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสำหรับการรับสารเช่นเดียวกัน เบิร์ต แบริดลีย์ (1984 : 65-68) กล่าวว่า อัตลักษณ์ หมายถึง การรับรู้บุคลิกลักษณะของผู้ส่งสาร โดยผู้รับสารเป็นผู้ตีความ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติของผู้ส่งสาร อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดในการจูงใจ ถ้าผู้รับสารยอมรับการจูงใจแสดงว่าผู้ส่งสารมีอัตลักษณ์สูง ส่วนเจมส์ แมคครอสกี (1996 : 87-89) กล่าวว่า อัตลักษณ์ คือ ทศนคติของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร ได้แก่ ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร, ความมีชื่อเสียง และบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสาร ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติของผู้ส่งสาร เช่น มีประสบการณ์ในด้านนั้น ๆ ได้รับการฝึกฝน มีความชำนาญและมีความสามารถ (เบอร์โกล และคนอื่น ๆ อ้างถึงในอรวรรณ ปิลันธนีโอภาส, 2537 : 85)

สตีเฟน ลูคัส (1883 : 310-313) กล่าวว่า วิธีการสร้างความน่าเชื่อถือในการจูงใจ มี 2 ปัจจัย ได้แก่ Competence หมายถึง ผู้รับสารคำนึงถึงความฉลาดรอบรู้ของผู้ส่งสารขณะที่สื่อสาร และ Character หมายถึง ผู้รับสารคำนึงถึงบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสาร เจมส์ แมคครอสกี (1996 : 87-89) กล่าวว่า ผู้รับสารจะวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับอัตลักษณ์อยู่ในใจ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในการสื่อสารแต่ละประเภท ขึ้นอยู่กับสารและประสบการณ์ของผู้ส่งสารในแต่ละครั้ง สอดคล้องกับที่ แอ็ปเปิ้ลบอม และอนาตล (1972 : 216-222) สรุปว่า อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่คงที่ที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ

ความน่าเชื่อถือ แบ่งเป็น 3 ประเภท (เจมส์ แมคครอสกี, 1996 : 91-101)

1. ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารที่มีอยู่ก่อนการสื่อสาร (Initial Credibility)

ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและบุคลิกลักษณะของผู้ส่งสาร โดยความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารเป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบสาร จากการศึกษาด้านนี้ที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่เน้นการเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากผู้รับสารและวัดความแตกต่างของผลจากการจูงใจของผู้ส่งสาร

2. ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารขณะที่สื่อสาร (Derived Credibility)

เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในขณะที่นำเสนอสาร การนำเสนอที่ดีมีแนวโน้มจะทำให้อัตลักษณ์สูงขึ้น

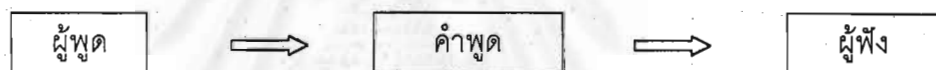
3. ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารภายหลังการสื่อสาร (Terminal Credibility)

สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การให้แนวคิดเป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร (Concept-Centered Communication) คือ ผู้ส่งสารใช้อัตลักษณ์เพื่อให้ผู้รับสารเพิ่มทัศนคติใน

ด้านบวก และการใช้อัตลักษณ์เป็นศูนย์กลางในการสื่อสาร (Ethos-Centered Communication) คือ ผู้ส่งสารใช้ทัศนคติด้านบวกเพื่อให้ผู้รับสารเพิ่มอัตลักษณ์

อริสโตเติล (วิชฌู สุวรรณเพิ่ม, 2525 : 88) กล่าวว่า ความรู้สึกเชื่อถือในตัวผู้ส่งสารจะเกิดขึ้นขณะที่สื่อสาร ไม่ควรเป็นความรู้สึกทั่วไปในตัวผู้ส่งสารก่อนที่จะสื่อสาร ในด้านคุณสมบัติของผู้ส่งสารที่ดี สอนิต ยมาภักย์ (2528: 29-32) สรุปว่า ผู้ส่งสารต้องมีเจตนาที่แน่วแน่ในการให้ผู้อื่นรับรู้ความประสงค์ของตน (นำไปให้คิด), มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในเนื้อหาของเรื่องราวที่ตนมีความประสงค์จะสื่อสารกับผู้อื่น, มีความพยายามที่จะเข้าใจความสามารถและความพร้อมในการรับสารของผู้ที่ตนสื่อสารด้วย โดยคำนึงถึงความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติของผู้รับสาร ตลอดจนการใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการนำเสนอต่อผู้รับสาร

อริสโตเติล (ปรมะ สตะเวทิน, 2527 : 29) สร้างแบบจำลองการใช้วาจาในการสื่อสาร แสดงเพื่อความสำคัญระหว่างผู้พูด (speaker) คำพูด (speech) และผู้ฟัง (audience) ไว้ดังนี้

แบบจำลองที่ 1 : แบบจำลองการสื่อสารของอริสโตเติล

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2528 : 1) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นปรากฏการณ์ที่เชื่อมโยงหน่วยต่าง ๆ ในสังคม ไมเคิล คูนซิค (1985 อ้างถึงใน ธนวัต บุญลือ, 2532 : 84) ได้ให้นิยามการสื่อสารว่า เป็นการกระทำของผู้ส่งสารที่มีเป้าหมายเพื่อส่งข่าวสารไปยังบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า โดยวิธีการใช้สัญลักษณ์ สอดคล้องกับ ภัทวดี นิติเกษตรสุนทร (2532 : 43) กล่าวว่า การสื่อสารหมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความคิด ซึ่งมักจะออกมาในรูปของสารจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง โดยผ่านสื่อใด ๆ ก็ตาม แม้นมาส ขวลิต, กฤษ สืบสนธิ์ และสมพิศ คูศรีพิทักษ์ (2532 : 6) ได้ให้นิยามการสื่อสารไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างมนุษย์ภายใต้สภาพแวดล้อมซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสภาวะการณ์

เดวิด เบอร์โล (1960 อ้างถึงใน ธนวัต บุญลือ, 2532 : 116) ได้เสนอองค์ประกอบทั้ง 4 ของการสื่อสารไว้ คือ แหล่งสาร (Source), เนื้อหาข่าวสาร (Message), ช่องทางการสื่อสาร (Channel) และผู้รับสาร (Receiver)

S	M	C	R
แหล่งสาร	เนื้อหาข่าวสาร	สื่อ	ผู้รับสาร
ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม	องค์ประกอบ โครงสร้าง การนำเสนอ เนื้อหา รหัส	การเห็น การฟัง สัมผัส รับกลิ่น ลิ้มรส	ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด ความรู้ ระบบสังคม วัฒนธรรม

แบบจำลองที่ 2 : แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ เบอร์โล

เมื่อพิจารณาแบบจำลองนี้ พบว่า เบอร์โล ได้ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการสื่อสารว่า ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ (ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2542 : 7) กล่าวได้ว่า ผู้ส่งสารสามารถเข้ารหัสเพื่อที่จะส่งสารได้เท่าที่ประสบการณ์ตนเองมีเท่านั้น ในทำนองเดียวกันนี้ ผู้รับสารก็สามารถถอดรหัสเพื่อที่จะทำความเข้าใจกับสารที่ได้รับเท่าที่ประสบการณ์ของตนเองมีอยู่เช่นกัน หากทั้งสองฝ่ายมีขอบเขตของประสบการณ์ร่วมกัน (Common Field of Experience) มากการสื่อสารก็จะสะดวก ในทางตรงกันข้าม หากทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีขอบเขตของประสบการณ์ร่วมกันเลย การสื่อสารก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ (ธนวดี บุญสืบ, 2532 : 113)

เออร์วิน พี เบ็ตติงฮอส (1968 อ้างถึงใน วิษณุ สุวรรณเพิ่ม, 2525 : 3) กล่าวว่า ผลสำเร็จของการสื่อสารโดยเฉพาะการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจนั้นจะต้องคำนึงถึงผู้ฟังหรือผู้รับสารเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ เนื่องจาก ผู้รับสารจะเป็นผู้ชี้ว่าสารนั้นมีพลังทางความคิด และอารมณ์เพียงใด การที่ผู้รับสารแต่ละคนเป็นสมาชิกของคนแต่ละกลุ่มที่รวมตัวกันตามสภาพสังคม การรับสารจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ ความเชื่อถือได้ของสาร (Credibility) อำนาจในสังคมของผู้รับสาร (Social power) บทบาททางสังคมของผู้รับสาร (Societal Role) ความสัมพันธ์ของสารที่มีต่อผู้รับสาร (Relationship to the Receiver) ส่วนปัจจัยอื่นที่มีผล ได้แก่ อายุ (Age) เพศ (Sex) และอาชีพ (Occupation) นอกจากนี้ บริบทการสื่อสารหรือสภาพแวดล้อมของการสื่อสารก็เป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร เพราะเป็นตัวกำหนดบทบาทและความคาดหวังต่อการกระทำของบุคคล กำหนดการใช้คำ การสร้างความหมายและการตีความหมายของบุคคล (เมตตา กฤตวิทย์, 2532 : 294)

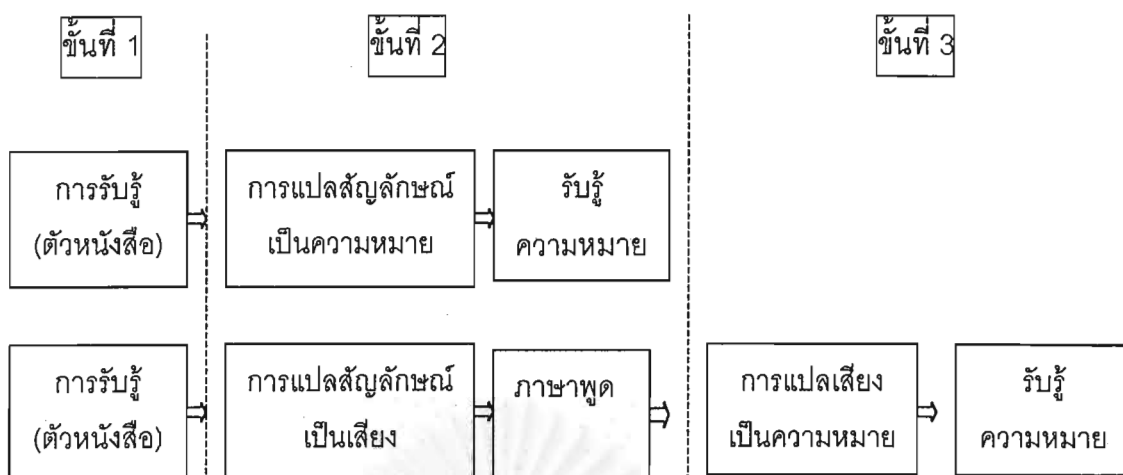
งานวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” นี้ ใช้องค์ประกอบทั้ง 4 ของการสื่อสาร อันได้แก่ ผู้ส่งสารซึ่งมีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ในการถ่ายทอดบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผ่านสารซึ่งเป็นบทกลอนที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพและไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ โดยช่องทางการอ่านและการฟัง เพื่อนำมาสู่ผลสรุปของการรับรู้บทกลอนที่มีผลต่ออารมณ์สะท้อนใจของผู้รับสาร ภายใต้บริบทการสื่อสารของสังคมไทย คือ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งทุกคนมีประสบการณ์ร่วมกัน

2. แนวคิดและทฤษฎีด้านการอ่านและการฟัง

กู๊ดแมน (เรียง สุวรรณพงศ์, 2530 : 1) กล่าวว่า กระบวนการทางภาษามี 4 กระบวนการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การอ่านเป็นกระบวนการรับที่สำคัญ และเป็นกระบวนการคู่ขนานเท่ากับการฟัง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความคำว่า “อ่าน” คือ ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ แพททริเซีย แครีเวล และโจน ไอชเตอร์โฮลด์ (1980 : 553 อ้างถึงในรุ่งทิพย์ จุฑาภักดิ์, 2533 : 12) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการเชื่อมโยงข้อมูลเรื่องที่อ่านกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ในตัวผู้อ่าน ดังนั้น การอ่านจึงไม่ใช่เป็นการรับข้อมูลเพียงประการเดียว แต่การอ่านเป็นเรื่องของการตีความข้อมูลนั้นคือ การที่จะเข้าใจในสิ่งที่อ่านย่อมขึ้นอยู่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ในเรื่องนั้น ๆ ผนวกกับการยอมรับความรู้ใหม่ที่ได้มาจากการอ่าน และการปรับปรุงความรู้เดิม การอ่านจึงเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างงานเขียนกับผู้อ่านงานเขียนนั้น ๆ

การอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การอ่านเข้าใจและการอ่านออกเสียง กู๊ดแมน (ณ ภัทร เทพวรรณะ, 2541 : 47) สรุปกระบวนการของการอ่านออกเสียงและการอ่านเข้าใจไว้ดังนี้

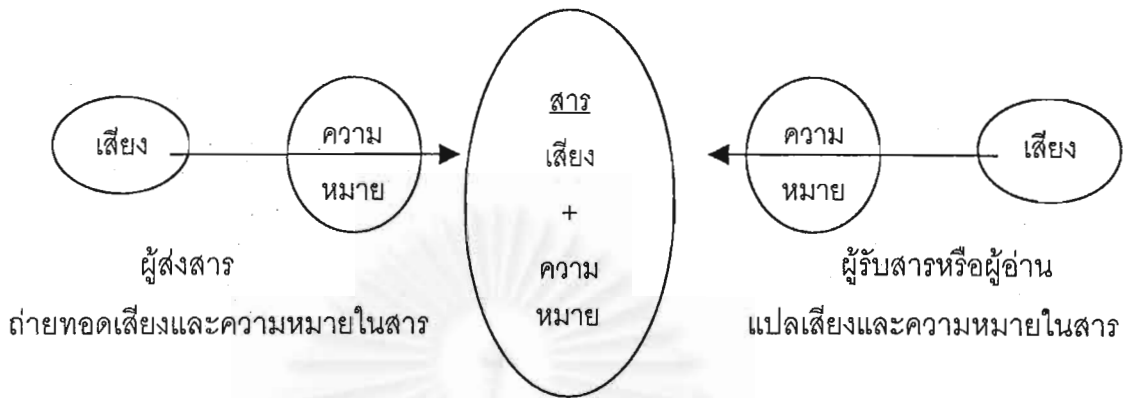
แบบจำลองที่ 3 : แบบจำลองกระบวนการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

จากแบบจำลองจะเห็นได้ว่า การอ่านออกเสียงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับภาษา คือ เมื่ออ่านตัวอักษรก็ต้องใช้ความคิดไปวิเคราะห์ความหมายของอักษรตัวนั้น ใช้กระบวนการ 3 ขั้น คือ ขั้นการรับรู้ตัวหนังสือ, ขั้นการแปลเป็นเสียง เกิดเป็นภาษาพูด และขั้นแปลเสียงเป็นความหมายและเกิดการรับรู้ความหมาย ส่วนการอ่านในใจเป็นกลไกร่วมกันระหว่างสายตาและสมอง การอ่านในใจสามารถอ่านได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง กระบวนการการอ่านในใจมี 2 ขั้น คือ ขั้นการรับรู้ตัวหนังสือ แล้วแปลตัวหนังสือเป็นความหมาย และรับรู้ความหมายนั้น

การอ่านออกเสียง คือ ศิลปะในการสื่อสารประสบการณ์ ความคิด และอารมณ์ของผู้เขียน ให้กลับคืนสู่ชีวิตอีกวาระหนึ่ง โดยอาศัยอารมณ์ น้ำเสียง และสีหน้าท่าทางของผู้อ่าน (ศจี แถกถิ่นทอง, 2527 : 667-668) ในการอ่านออกเสียงผู้อ่านต้องเกิดภาพในจินตนาการของตนตามบทอ่านอย่างชัดเจน จนสามารถคิดตามเห็นตามได้ นอกจากนี้ ผู้อ่านต้องอ่านถูกต้องตามอักขรวิธี และพยายามอ่านโดยรักษาสภาพอารมณ์ให้ครบถ้วนตามจุดประสงค์ของผู้เขียนทุกประการ

การอ่านมีผลสำคัญต่อผู้อ่าน 2 ประการ คือ อ่านแล้วได้บรรทัด และอ่านแล้วได้รส ซึ่งรสหมายถึง ความงามหรือสุนทรียภาพในงานเขียน ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ คุณลักษณะด้านเสียง และคุณลักษณะด้านความหมาย (ประสิทธิ์ กาศย์กลอน, 2518 : 8-9) โดยที่คุณลักษณะทางด้านเสียงเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด ที่ผู้อ่านต้องอ่านโดยวิเคราะห์ความหมายของคำ แต่ละคำที่ผู้ส่งสารหรือผู้เขียนจะถ่ายทอดเสียงและความหมายลงในสาร และต้องทำความเข้าใจ

เสียงและความหมายในสารนั้น เสียงและความหมายในสารสามารถสร้างเป็นแบบจำลองได้ดังนี้ (ดัดแปลงจากประสิทธิ์ ภาพยนตร์กลอน)

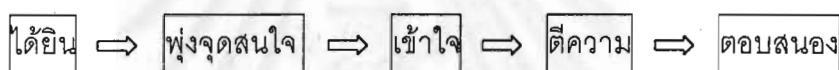
แบบจำลองที่ 4 : แบบจำลองกระบวนการถ่ายทอดเสียงและความหมาย

โดยทั่วไปการอ่านบทกลอนจะมีความแตกต่างจากการอ่านร้อยแก้ว คือ การอ่านกลอนจะให้ความสำคัญกับเสียงสัมผัส ซึ่งผู้เขียนได้เลือกสรรคำที่มีพลังของเสียงและมีความหมายไปในทิศทางที่ต้องการนำเสนอ (วาสนา บุญสม, 2540 : 8) หลักในการอ่านกลอน คือ ต้องรู้ลักษณะบังคับของคำประพันธ์ที่จะอ่านทั้งคณะ จำนวนคำสัมผัส เสียงวรรณยุกต์ เสียงหนักเบา และการแบ่งตอนอ่านตามจังหวะ นอกจากนี้เวลาอ่านต้องอ่านเพื่อเอื้อสัมผัสทั้งสัมผัสนอกและสัมผัสในการอ่านกลอนมี 2 ลักษณะ คือ การอ่านเสียงปกติและการอ่านเป็นทำนองเสนาะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้นิยามคำว่า "ทำนองเสนาะ" หมายถึงวิธีการอ่านออกเสียงอย่างไร้เหตุตามลีลาของบทหรือกรองประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ส่วนกรมศิลปากร (นันทา ชุนภักดี, 2536 : 16) ให้นิยามทำนองเสนาะ คือ การอ่านบทกวีให้น่าฟังหรือการอ่านวรรณคดีให้เกิดความไพเราะ โดยมีใช้การขับหรือการร้องอย่างทำนองเพลง การอ่านทำนองเสนาะเป็นศิลปะที่อาศัยศิลปประสาทในการรับรสแห่งความไพเราะ นอกจากนี้ ตรีศิลป์ บุญขจร (2524 : 352-354) ได้กล่าวไว้ว่า ทำนองเสนาะ คือ ท่วงทำนองของฉันทลักษณ์เช่นเดียวกับทำนองดนตรี เมื่อได้ฟังเนื้อเพลงประกอบดนตรีไพเราะกว่าฟังการอ่านเนื้อเพลงธรรมดาฉันใด การได้ฟังคำประพันธ์ที่อ่านเป็นทำนองเสนาะย่อมไพเราะสมบูรณ์มากกว่าฟังการอ่านร้อยกรองธรรมดายิ่งขึ้นฉันนั้น

การฟังเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เซลเลสท์ แซพเพลล์ (1984 : 31 อ้างถึงใน ศิริกุล ปิยานุกูล, 2535 : 1) วิจัยพบว่า มีการใช้ทักษะการฟังมากกว่าทักษะอื่นถึงร้อยละ 45 การฟัง หมายถึง การได้ยินโดยมีความตั้งใจที่จะรับและเกิดความเข้าใจ ตามเจตนาที่อีกฝ่ายหนึ่งสื่อมา (เวียง สุวรรณพงศ์, 2530 : 16) คาร์ล โรเจอร์ (ไพฑูรย์ สินลาวัณ, 2538 : 19) กล่าวว่า การสื่อสารของมนุษย์ไม่ได้ผลเต็มที่เนื่องจากความล้มเหลวที่จะฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ฟังอย่างมีทักษะ และฟังด้วยความเข้าใจอีกฝ่ายหนึ่ง

อวยพร พาณิชและคนอื่นๆ (2539 : 15) กล่าวว่า กระบวนการในการฟังเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกัน 5 ระดับ ได้แก่ การได้ยินเสียงที่มากระทบโสตประสาท (Hearing), การมีสมาธิต่อสิ่งที่เราได้ยิน (Concentration), การเข้าใจสิ่งที่ได้ยิน (Comprehension), การตีความสิ่งที่ได้ยินตามความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้ฟัง (Interpretation) และการตอบสนองต่อสารที่ได้นั้น (Reaction)

แบบจำลองที่ 5 : แบบจำลองแสดงกระบวนการในการฟัง

สนิท ตั้งทวี (2529 : 62-64 อ้างถึงใน ศิริกุล ปิยานุกูล, 2535 : 11) แบ่งประเภทของการฟังตามแหล่งที่มาของการสื่อสารได้ 3 ประเภท คือ ฟังโดยผู้ฟังมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสาร, ฟังโดยผู้ฟังไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร และฟังโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผะอบ โปษะกฤษณะ (2510 : 39-40) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารด้วยวิธีการฟังที่ประสบผลสำเร็จจะต้องทำการวิเคราะห์ผู้ฟังในขั้นตอนการรับสาร โดยศึกษาทัศนคติ (attitude) ของผู้ฟังซึ่งมีความแตกต่างกันออกไปในหลาย ๆ ด้าน คือ ทัศนคติที่มีต่อเรื่อง, ทัศนคติที่มีต่อผู้พูด และทัศนคติที่มีอยู่แต่เดิม สำหรับวิธีการฟังเพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง ผู้ฟังควรปล่อยให้ค่อยๆ ตามความหมายของสารนั้น เพื่อให้เกิดรสแห่งเสียงและคำ

ทั้งการอ่านและการฟัง นอกจากผู้ส่งสารได้ใช้ภาษาเพื่อเสนอจินตนาการ ความรู้สึกนึกคิดของตนแล้วยังตระหนักถึงความสำคัญของเสียงซึ่งสามารถใช้สื่อความหมายได้ชัดเจนตรงตามที่ต้องการ (ธิดา โมสิกรัตน์, 2527 : 443-444) เสียงในบทกลอนนอกจากมีความหมายแล้ว

ยังก่อให้เกิดความรู้สึกและมโนภาพตามจินตนาการของกวีด้วย (ประสิทธิ์ ภาพยกลอน, 2518 : 32) ความไพเราะของกลอนขึ้นอยู่กับเสียงสูงเสียงต่ำ เสียงสั้นเสียงยาว เสียงหนักเสียงเบา การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ และการเลือกใช้จังหวะลีลาที่เหมาะสม ผู้ส่งสารจึงมีกลวิธีการใช้เสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ นำมาประสมเป็นคำ เพื่อให้เสียงของคำบอกความหมาย ความรู้สึก และภาพพจน์ ทั้งนี้คำที่ประสมด้วย เสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ซึ่งต่างเสียงกัน นั้นทำให้มีความหมาย และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้รับสารต่างกันไป

จากแนวคิดและทฤษฎีทั้งหมดของการอ่านและการฟัง สรุปได้ว่าการฟังและการอ่านมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในด้านกระบวนการตีความสาร เชื่อมโยงการรับรู้กับประสบการณ์และความรู้เดิมที่มีอยู่ และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารกับผู้รับสาร ในส่วนการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในการรับรู้ตัวหนังสือและรับรู้ความหมาย สำหรับการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะและการฟังเสียงอ่านร้อยแก้วนั้นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในการใช้เสียงหนักเบา การแบ่งตอนอ่านตามจังหวะ และการอ่านเพื่อเอื้อสัมผัส แม้ว่าลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะมีความคล้ายคลึงกันหลายประการ อย่างไรก็ตาม มีรายละเอียดเฉพาะและขั้นตอนที่แตกต่างกันอยู่บ้าง หากนำมาศึกษาโดยใช้สารจากบทกลอนถวายเป็นคำขวัญแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีน่าจะพบความแตกต่างกันที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีด้านภาษา

เกลน เลวิส และ คริสทีนา สเลต (1994 : 27) กล่าวว่า ภาษาคือ ระบบซึ่งมนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความหมายกับถ้อยคำ ประโยค และโครงสร้างภาษาที่ใช้ปฏิสัมพันธ์กัน อวयर พานิช และคนอื่น ๆ (2539) กล่าวว่า การสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีความเป็นองค์ประกอบหนึ่งอยู่ภายใต้สาร โดยที่เนื้อหาของสาร คือความคิดที่กลั่นออกมาเป็นเรื่องราว ซึ่งความคิดนั้นไม่สามารถถ่ายทอดได้ถ้าไม่มีภาษา สอดคล้องกับที่อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2540) กล่าวว่า ภาษาด้อยค่าใช้เป็นสื่อกลางของการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของกลุ่มชนเป็นเวลายาวนาน

ภาษาและการสื่อสารมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ ทางจิตวิทยาถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมย่อมมีพฤติกรรมที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) คือต้องการแสดงออก

ซึ่งความต้องการ ความคิดเห็น ทักษะ ตลอดจนสภาวะอารมณ์ให้แก่ผู้อื่นทราบ ในขณะที่เดียวกันก็ ต้องการเรียนรู้ถึงความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่น (ศักดิ์ดา บัณฑิตเพ็ชร, 2529 : 2) สอดคล้องกับ ที่ ลอ อุดองกูร (2524 : 1) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งความคิด ความรู้สึกของตน ออกสู่ผู้อื่นและรับสิ่งเหล่านั้นจากผู้อื่น เช่นเดียวกับปรีชา ช่างขวัญยืน (2517) ได้กล่าวถึงหน้าที่ ของภาษาว่าใช้สื่อความคิด เป็นสะพานเชื่อมความคิดของมนุษย์ให้ถึงกันได้

อวยพร พานิช และคนอื่น ๆ (2539) กล่าวว่า การใช้วัจนภาษาที่มีน้ำหนัก หมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำที่มีพลังสามารถกระทบใจผู้รับสารให้เข้าใจได้ทันที เป็นการใช้น้อยแต่กิน ความหมาย . นั่นก็คือการรู้วิธีใช้ภาษาในเชิงศิลปะอันเป็นอํานาจแห่งถ้อยคำมาสื่อสารความรู้สึก นึกคิดของเราได้เหมาะแก่กาล (เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, 2530 : 5) เจตนา นาควัชระ (2525 อ้างถึงใน ดวงมน จิตรจํานง, 2527 : 1) กล่าวว่า ภาษาแสดงความเป็นศิลปะ เป็นเครื่องสื่อสารซึ่งเป็นผลจากการแสดงออกของมนุษย์อันมีมูลจากอารมณ์สะท้อนใจ ความคิดและประสบการณ์ที่ มนุษย์ได้กลั่นกรองผสมผสานขึ้น และสรรหาถ้อยคำที่สามารถฉายสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตน ขึ้นใหม่ในนิกของผู้รับสารให้ใกล้เคียงที่สุดกับที่ปรากฏในมโนนึกของตน

วิธีการแสดงความรู้สึก (Style of Expression) เป็นเกณฑ์สำคัญอันหนึ่งในการวิเคราะห์ บทประพันธ์เชิงศิลปะ คือ การเลือกใช้ถ้อยคำที่มีประสิทธิผลตามต้องการ เอมามาผูกเป็นประโยคขึ้น ให้เกิดความหมายอันแจ่มแจ้งชัดเจนและให้สั้น สะท้อนอารมณ์ (ดุษฎี ชุมสาย, 2516 : 12) เฮน (พระยาอนุমানราชชน, 2507 : 6) กล่าวถึง อารมณ์สะท้อนใจไว้ว่า เมื่อมีอะไรมากระทบและเกิด เป็นผัสสะขึ้นแล้ว เราก็จะรู้สึกเป็นครั้งแรกหรือพื้นความจำของเรา ทันทีทันใดนั่นเองเราก็จะเกิด อารมณ์สะท้อนใจเป็นสุขเวทนาหรือทุกข์เวทนาตามมา ถ้าเราสามารถถอดความรู้สึกนี้ออกเป็น ถ้อยคำให้ถ้วนถี่และถูกต้องก็จะได้ผลเหมือนภาพถ่าย ซึ่งผู้ส่งสารสามารถถ่ายทอดอารมณ์ สะท้อนใจสู่ผู้รับสารได้ต่อเมื่อมีเหตุการณ์เข้ามากระทบความรู้สึกหรือมีแรงกระตุ้นบางอย่าง

การใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพหรือโวหารภาพพจน์ (Figurer of Speech) เป็นการสร้างให้ เกิดภาพในใจและเกิดความรู้สึกสะท้อนใจได้อย่างชัดเจนมากขึ้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 8 ชนิด (อวยพร พานิช, 2539 : 189-190) ดังนี้

1. อุปมาอุปไมย (Simile)
คือ การเปรียบเทียบโดยตรงว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง มีการใช้คำเชื่อมต่าง ๆ
2. อุปลักษณะ (Metaphor)
คือ การเปรียบเทียบเป็นนัยให้เข้าใจเอง ไม่กล่าวเปรียบเทียบโดยตรง
3. บุคลาธิษฐาน (Personification)
คือ การใช้ภาพพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตเป็นเสมือนสิ่งที่มีชีวิต
4. อุนนามนัย (Synecdoche)
คือ การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยที่เห็นเด่นชัดมากกล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด
5. นามนัย (Metonymy)
คือ การเรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทน ไม่เรียกคำตรงแต่เป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป
6. อธิพจน์ (Hyperbole)
คือ การกล่าวเกินจริงมากหรือน้อยเกินความจริง
7. ปฏิพจน์ (Paradox)
คือ การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือขัดแย้งกันมากกล่าวอย่างกลมกลืน
8. สัทพจน์ (Onomatopoeia)
คือ การใช้คำที่เลียนเสียงหรือแสดงลักษณะอาการทำให้รู้สึกเหมือนได้ยินเสียงนั้น

อเลน ดิทท์แมนน์ (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2534 : 51) เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร อารมณ์ไว้ว่า ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับอารมณ์, เครื่องหมายแสดง อารมณ์ และช่องทางเพื่อการสื่อสารอารมณ์ ซึ่งทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับอวัจนภาษา หรือการสื่อสาร ที่นอกเหนือจากการใช้ถ้อยคำ โดยที่ในบรรดาทฤษฎีอวัจนภาษา "ทฤษฎีปริภาษา" (Paralanguage) ของทาร์เจอร์ เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี ปริภาษา หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสื่อ ความหมาย (ณ ภัทร เทพวรรณะ, 2541 : 3) เนื่องจาก มีความคาบเกี่ยวระหว่างอวัจนภาษา และวัจนภาษา ซึ่งผ่านสัญลักษณ์ทางเสียงในการสื่อสาร (ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, 2534 : 46-47) สามารถแบ่งปริภาษาออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. คุณภาพของเสียง (Voice Qualities) หมายถึง ระดับเสียง คุณภาพเสียง และจังหวะจะโคน

2. คุณลักษณะของเสียง (Vocal Characterizers) หมายถึง เสียงหัวเราะ ร้องไห้ ตะโกน ฯลฯ

3. มาตรฐานของเสียงหรือสำเนียง (Vocal Qualifiers) หมายถึง ลักษณะการออก สำเนียงในถ้อยคำและวลี เช่น เสียงสูง-เสียงต่ำ เสียงหนัก-เสียงเบา

4. จังหวะการหยุดของเสียง (Vocal Segregates) หมายถึง ปัจจัยด้านจังหวะที่ทำให้ การพูดดำเนินไป ได้แก่ การออกเสียง อ้ำ อีम्म การหยุดหรือจังหวะที่สกัดกั้นขณะดำเนินการพูด

จากแนวคิดและทฤษฎีทั้งหมด สรุปได้ว่า ภาษาในบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ถ่ายทอดออกมานั้น ต้องมีการใช้ทั้งวจนภาษา อันได้แก่ การนำ ถ้อยคำที่มีความหมายชัดเจนและมีพลังสามารถสร้างความสะเทือนใจโดยใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ มาร้อยกรอง และมีการใช้วจนภาษา อันได้แก่ การใช้น้ำเสียงประกอบการสื่อสาร ซึ่งต้องมีความ เหมาะสมของระดับเสียง จังหวะ การออกเสียง และจังหวะหยุด มาถ่ายทอดความรู้สึก เพื่อนำมา ซึ่งผลของระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี นอกจากนี้ การใช้ภาษายังต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบททางสังคมไทย ซึ่งมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมดวงใจของพสกนิกรไทย จำเป็นต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ และคำราชาศัพท์

4. แนวคิดและทฤษฎีด้านบทร้อยกรอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 กำหนดความหมายของร้อยกรองว่า หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบแห่งฉันทลักษณ์ สอดคล้องกับที่ อวยพร พานิช และคนอื่น ๆ (2539 : 194) กล่าวว่า บทร้อยกรอง หมายถึง การประพันธ์ที่เน้นความถูกต้องตาม ฉันทลักษณ์และมีคุณค่าทางศิลปะ เป็นการสร้างสรรค์ความงามทางภาษาด้วยตัวอักษร เสียง จังหวะหรือลำนํ้า และถ้อยคำ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่าง อันก่อให้เกิดผู้อ่านนึกเห็นภาพ ได้อย่างชัดเจน มีจินตนาการกว้างไกล มีความรู้สึกสะเทือนใจที่ลึกซึ้ง เข้มข้น ตามที่ผู้แต่งมุ่งหมาย

บุญเหลือ เทพสุวรรณ (2522 : 34 อ้างถึงใน อัมไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามรย์, 2529 :1) กล่าวว่า ร้อยกรองเป็นพาหนะของความคิดที่ลึกซึ้ง และสามารถให้อารมณ์สะเทือนใจได้ดีกว่า ขลธิรา สัตยวัฒน์ (2530 : 8) กล่าวว่า ความสะเทือนใจที่ลึกซึ้งจะส่งผลให้เรารู้จักคิดและ

ถ่ายทอดอารมณ์ ตลอดจนแสดงทัศนคติออกมาอย่างมีเอกภาพ ที่มาของคำประพันธ์ร้อยกรอง เกิดจากกวีผู้มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และชีวิตจิตใจของคนออกมาอย่างมีความหมาย และมีความไพเราะงดงามในขอบข่ายบังคับของฉันทลักษณ์ ซึ่งภาษาในร้อยกรองเป็นภาษาที่มีระเบียบแบบแผน (อำไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามรย์, 2529 :12)

ชื่อของบทร้อยกรอง คือ ภาษา เนื่องจากภาษาเป็นสัญลักษณ์แทนบุคคล พฤติกรรม อารมณ์ และความสัมพันธ์ของมนุษย์ในสังคม อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2540 : 3) ได้กล่าวว่า ภาษาร้อยกรอง คือ ภาษาสื่อ (media genre) หรือรูปแบบ (form) ของงานสื่อสารที่มีการสร้างสรรค์ควบคู่กันไปกับพัฒนาการของเทคโนโลยีและภาษาของช่องทางการสื่อสาร ซึ่งใช้ภาษาร้อยกรองที่กำหนดไวยากรณด้านจังหวะของถ้อยคำ และระดับเสียงสูงต่ำในการสื่อสาร

การใช้ถ้อยคำในบทร้อยกรอง มีคุณสมบัติ 2 ประการ คือมีรสคำ หมายถึง มีความงดงามด้วยถ้อยคำภาษา ซึ่งผู้แต่งนำคำมาเรียบเรียงอย่างเชี่ยวชาญจงใจ ทำให้เกิดเสียงเสนาะ และความหมาย ส่วนรสความ หมายถึง การใช้ ถ้อยคำที่มีความหมายซาบซึ้งสูงส่ง ใช้ถ้อยคำน้อยแต่กินความมาก มีความหมายสอดคล้องกับเนื้อความ และลักษณะของร้อยกรองแต่ละชนิด (ธิดาโมสิกรัตน์, 2527 : 441 - 442) ร้อยกรองเป็นงานที่รวมอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และความไพเราะแห่งถ้อยคำ ดังนั้น ร้อยกรองจึงเป็นงานที่คุณค่า และมีความหมายต่อมนุษย์อย่างยิ่ง

คุณค่าของร้อยกรองทางการสื่อสารทำให้กวีสามารถเล่าเรื่องราวหรือถ่ายทอดความในใจสู่ผู้อ่าน (อำไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามรย์, 2529 : 15) โคลริดจ์ (นฤมล กาญจนทัต และอุบลวรรณ โชติวิสิทธิ์, 2532 : 104-105) กล่าวว่า ทุกส่วนของบทกวี แม้แต่ส่วนที่เล็กที่สุด คือคำแต่ละคำจะต้องสามารถชักจูงให้เกิดความสนใจในแต่ละส่วนของกวีบทนั้นตลอดเวลา โวหารกวีจะต้องแสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ชัดเจนและมีชีวิตจิตใจ นอกจากนี้ ชลธิรา สัตยวัฒน์นา (2530 : 6) กล่าวว่า เนื้อหาในกวีนิพนธ์จะต้องเป็นประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน เนื้อหา อารมณ์ ทัศนคติ และจุดมุ่งหมาย หรือความตั้งใจของกวีจึงควรจะเป็นสิ่งที่ทุกคนเข้าถึงและเข้าใจ ส่วนความรู้สึกคล้อยตามทั้งในด้านเนื้อหาและอารมณ์ ย่อมขึ้นอยู่กับศิลปะการประพันธ์ของกวี โดยผู้อ่านเป็นผู้พิจารณาว่าผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำภาษาเหมาะสมแก่เนื้อหาและจุดประสงค์ของการสื่อสาร ก่อให้เกิดผลกระทบหรืออิทธิพลต่อผู้อ่านได้มากน้อยเพียงไร (วาสนา บุญสม, 2537 : 39)

ประเภทของบทร้อยกรอง สามารถจำแนกออกได้เป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต และกวีฉันทนา ในการวิจัยครั้งนี้จะเลือกศึกษาเฉพาะบทกลอนถวายเป็นคำขวัญแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเท่านั้น สำหรับฉันทลักษณ์ที่ใช้ในบทกลอนถวายเป็นคำขวัญแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สามารถสรุปจาก สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2522) ได้ว่า แบ่งออกเป็น

1. คณะ คือ กำหนดคำหรือหมวดคำที่ใช้ในบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ว่าคณะหนึ่ง ๆ ควรประกอบขึ้นด้วยคำกี่คำ หรือคณะหนึ่งมีกี่บาท คณะมักจะบอกไว้ด้วยตัวเลข เช่น กลอนสุภาพหรือกลอนแปด หมายความว่าในวรรคหนึ่งของกลอนนี้ มี 8 คำคณะ ในวรรคอาจประกอบด้วยคำตั้งแต่ 7-9 คำ กลอนบทหนึ่ง ๆ มี 4 วรรค หรือ 2 คำกลอน

2. เสียง กลอนทั้ง 4 วรรค มีชื่อเรียกเฉพาะวรรค ได้แก่ วรรคที่ 1 (วรรคสดับ) ไม่นิยมใช้เสียงสามัญ วรรคที่ 2 (วรรครับ) ไม่นิยมใช้เสียงตรี และห้ามใช้เสียงสามัญ, วรรคที่ 3 (วรรครอง) ไม่นิยมใช้เสียงเอก และห้ามใช้เสียงจัตวา และวรรคที่ 4 (วรรคส่ง) ไม่นิยมใช้เสียงเอกและเสียงโท และห้ามใช้เสียงจัตวา

3. สัมผัส คือ การแต่งโดยใช้คำที่คล้องจองกัน ในคำประพันธ์ที่เป็นร้อยกรอง ทุกชนิดจะต้องมีบังคับสัมผัส สัมผัสมี 2 ประเภท คือ

3.1 สัมผัสนอก ได้แก่ การส่งสัมผัสเสียงสระระหว่างคำท้ายวรรคไปสัมผัสกับคำในวรรคต่อไป สัมผัสนอกเป็นแผนบังคับที่จะต้องมี ถ้าแต่งคำประพันธ์ขาดสัมผัสนอกถือว่าแต่งผิด และสัมผัสนอก จะใช้คำคำเดียวกันหรือคำพ้องเสียงกันไม่ได้ ข้อกำหนดสัมผัสนอกของกลอนสุภาพ คือ

3.1.1 ให้คำสุดท้ายของวรรคสดับ (ที่มี 8 คำ) ส่งไปยังคำที่ 3 หรือ คำที่ 5 ของวรรครับ หรือวรรคสดับ (ที่มี 7 คำ) ส่งไปยังคำที่ 2 หรือคำที่ 4

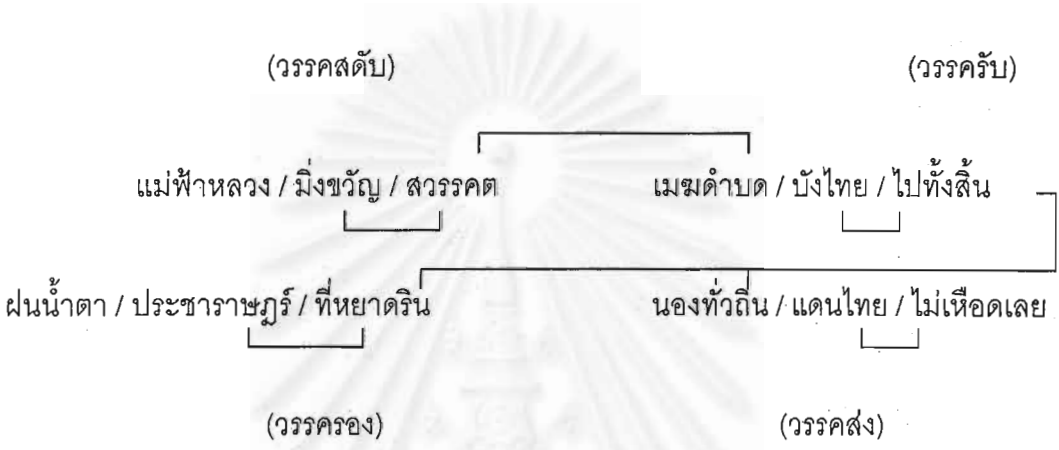
3.1.2 ให้คำสุดท้ายของวรรครับสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง

3.1.3 ให้คำสุดท้ายของวรรครองส่งสัมผัสกับวรรครับ ทำนองเดียวกับข้อ

3.1.1 คือ ให้คำสุดท้ายของวรรคสดับ (ที่มี 8 คำ) ส่งไปยังคำที่ 3 หรือ คำที่ 5 ของวรรครับ หรือวรรคสดับ (ที่มี 7 คำ) ส่งไปยังคำที่ 2 หรือคำที่ 4

3.2 สัมผัสใน คือสัมผัสในวรรค จะเป็นสัมผัสเสียงสระเดียวกัน หรือสัมผัสพยัญชนะต้นเดียวกัน แต่ต่างสระกันก็ได้ สัมผัสในไม่มีบังคับ จะมีหรือไม่มีก็ไม่ถือว่าเป็นผิดลักษณะการแต่ง แต่ถ้ามีสัมผัสในมาก ความไพเราะก็จะมีมากขึ้น

ตัวอย่างกลอนสุภาพ บทร้อยกรองถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (30 กันยายน 2538. บ้านเมือง. 3)

หมายเหตุ : เส้นโยงใต้บรรทัด คือ สัมผัสใน เส้นโยงเหนือบรรทัด คือ สัมผัสนอก

โดยทั่วไปบทร้อยกรองเป็นวาทะที่แบ่งออกเป็นหน่วยที่มีรูปแบบสม่ำเสมอโดยอาศัยกฎเกณฑ์ที่มีความหมาย (นฤมล กาญจนทัต และอุบลวรรณ ชาติวิสิทธิ์, 2532 : 104-105) นั่นก็คือ การบังคับชั้นทลักษณ์นั่นเอง อย่างไรก็ตาม จุดหมายของชั้นทลักษณ์นั้น เป็นอุปกรณ์หรือพาหะอย่างหนึ่งของการสื่อความหมาย แต่มิใช่เป็นตัวความหมายทั้งหมด จึงนับเป็นการสูญเสียไปบ้างที่จะจับเอาเพียงกฎเกณฑ์ทางชั้นทลักษณ์ เป็นเครื่องชี้ขาดโดยไม่ได้พิจารณาว่ากฎเกณฑ์นั้นมีจุดประสงค์อะไร บรรลุจุดประสงค์หรือไม่ สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆของบทกวีนิพนธ์ เช่น ความหมายของคำ เสียงของคำ และเอกภาพของเนื้อเรื่องหรือไม่ อย่างไร (ดวงมน จิตรจำนง, 2527 : 10)

จากแนวคิดและทฤษฎีทั้งหมด สรุปได้ว่า บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนั้นถ่ายทอดอารมณ์สะท้อนใจโดยผ่านตัวอักษร เสียง ถ้อยคำ และจังหวะสำหรับบทกลอนที่นำมาใช้ประกอบการทดลองครั้งนี้มีภาพรวมที่ถูกต้องตามกรอบชั้นทลักษณ์ คือ

ได้นำทุกส่วน คือ การใช้คำ เสียง และสัมผัส มาประกอบเป็นบทกลอนถวายเป็นความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่สามารถใช้เป็นภาพสะท้อนภาพจริงของสังคมไทยในช่วงนั้น พร้อมทั้งเป็นบันทึกเหตุการณ์อันทรงคุณค่าต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยด้านถ้อยคำภาษา

กนกพร จันทรมงคล (2540) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คำสร้างภาพจากหนังสือพิมพ์รายวัน ผลการศึกษาพบว่า คำสร้างภาพในหนังสือพิมพ์รายวันสามารถจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ 7 ประเภท ได้แก่ คำแสดงลักษณะ, คำแสดงอาการเคลื่อนไหว, คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก, คำแสดงเสียง, คำแสดงการเปรียบเทียบ, คำแสดงการล้อเลียนเสียดสี และคำฉายาหรือคำสมญา จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความหมายของคำสร้างภาพตามบริบท, ความหมายเชิงอุปมา, ความหมายโดยนัย และแนวนิยมการใช้คำสร้างภาพ สรุปได้ว่า มีคำแสดงการเปรียบเทียบเรื่องต่างๆไป และการกระทำของคนมากที่สุด รองลงมาคือ คำแสดงอาการการเคลื่อนไหว ไม่พบความหมายเชิงอุปมาในคำแสดงลักษณะ, คำแสดงอาการการเคลื่อนไหว, คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก, คำแสดงเสียง และคำฉายา นอกจากนี้ คำแสดงอาการการเคลื่อนไหว "ลุย" มีแนวโน้มในการใช้คำสร้างภาพมากที่สุด

ดลฤทัย ขาวดีเดช (2540) ศึกษาเรื่อง ภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของอัศศิริ ธรรมโชติ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนได้มีการใช้ภาพพจน์และสัญลักษณ์เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จินตภาพของความโหดร้าย ความน่าสะพรึงกลัว ความทุกข์ ความเศร้า ความเหงา ความท้อแท้และความสิ้นหวัง ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพที่ชัดเจนลึกซึ้ง และทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ

สุวิตมณา วรรณรังษี (2540) ศึกษาเรื่อง ภาษาในวรรณกรรมของสุวรรณี สุคนธา : ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับจินตภาพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนได้มีการสร้างจินตภาพโดยใช้ อลังการ คือ การนำความเปรียบและสัญลักษณ์มาสร้างจินตภาพ โดยมุ่งเน้นการนำธรรมชาติมาใช้ทำให้เกิดจินตภาพที่ชัดเจน ดุมีชีวิตชีวา แผงไว้ซึ่งความหมายที่ลึกซึ้ง เพื่อมุ่งสู่แนวคิดของเรื่องอย่างประสานกลมกลืน

5.2 งานวิจัยด้านบทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติ

นพวงศ์ ศรีธวัช (2538) ศึกษา วิเคราะห์บทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของบทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ การยกย่องพระเกียรติ, พรรณนาถึงงานด้านพระราชกรณียกิจ, การแสดงความจงรักภักดี และการเปรียบเทียบว่าทรงเป็นศูนย์รวมน้ำใจและทรงคุณค่าอันหาที่เปรียบมิได้ของปวงชนชาวไทย ด้านสุนทรียภาพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ สุนทรียภาพในรูปแบบ พบว่า คำประพันธ์ประเภทฉันที่มีลักษณะของสุนทรียภาพมากที่สุด สุนทรียภาพในคำ ส่วนใหญ่ใช้ในลักษณะของการเล่นเสียง และสุนทรียภาพในความ ใช้การสร้างภาพพจน์ชนิดนามนัยมากที่สุด

5.3 งานวิจัยด้านการอ่านและการฟัง

รุ่งทิพย์ จุฑาทักดี (2533) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ฝึกการอ่านในใจอย่างเดียวกับที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงด้วยความเร็วปกติและด้วยความเร็วที่ช้ากว่าปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกการอ่านในใจอย่างเดียว และนักเรียนที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงด้วยความเร็วที่ช้ากว่าปกติมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงด้วยความเร็วปกติ

เรียง สุวรรณพงศ์ (2530) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มจินตภาพจากการฟัง, กลุ่มไม่มีจินตภาพจากการฟัง, กลุ่มจินตภาพจากการอ่าน และกลุ่มไม่มีจินตภาพจากการอ่าน ผลการศึกษาพบว่า ผลการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วโดยมีจินตภาพ และไม่มีจินตภาพจากการอ่านสูงกว่าการมีจินตภาพ

และไม่มีจินตภาพจากการฟัง นอกจากนี้ การระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วโดยมีจินตภาพจากการฟังและมีจินตภาพจากการอ่านไม่แตกต่างกัน

5.4 งานวิจัยด้านการอ่านทำนองเสนาะ

นันทา ชุนภักดี (2538) ศึกษาเรื่อง ลักษณะเฉพาะของการอ่านทำนองเสนาะ ผลการศึกษาพบว่า การอ่านทำนองเสนาะเป็นลักษณะของการสื่อสารด้วยเสียงโดยเฉพาะ มีส่วนช่วยเสริมรสไพเราะของน้ำเสียงและลีลาการอ่าน สำหรับแนวโน้มการอ่านทำนองเสนาะคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไป คือ ยังคงมีอยู่ในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และกลุ่มบุคคลที่ต้องการอนุรักษ์ไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ด้วยเทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบันอาจยังคงความเป็นทำนองเสนาะไว้โดยมีวิธีการอ่านร่วมสมัยและประยุกต์ผสมผสานทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ขึ้นมา

5.5 งานวิจัยด้านการเปรียบเทียบผลของการใช้สื่อที่มีต่อผู้รับสาร

สุชาติา เต่งตระกูล (2538) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความรู้ ความพึงพอใจ จากการฟังแถบบันทึกเสียงทางการศึกษาที่เป็นเสียงชายและเสียงหญิงของผู้สูงอายุชายและหญิง ในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุชายและหญิงที่ฟังแถบบันทึกเสียงทางการศึกษาที่เป็นเสียงชายและเสียงหญิงได้รับความรู้มากกว่าความรู้เดิม ผู้สูงอายุชายที่ฟังเสียงชายและหญิง มีความพึงพอใจในระดับมากและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้สูงอายุหญิงที่ฟังเสียงชายและหญิง มีความพึงพอใจในระดับมากและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุชายมีความพึงพอใจในการฟังแถบบันทึกเสียงทางการศึกษาที่เป็นเสียงชายและเสียงหญิง สำหรับผู้สูงอายุหญิงมีความพึงพอใจในการฟังแถบบันทึกเสียงทางการศึกษาที่เป็นเสียงหญิงมากกว่า

5.6 งานวิจัยด้านรูปแบบการนำเสนอสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์

บุญฤทธิ แผลมหลวง (2536) ศึกษาเรื่อง บทบาทของรายการถ่ายทอดพระราชพิธีและพิธีสำคัญของสถานีวิทยุกระจายเสียงไทย ต่อการรณรงค์อารักขาสถาบันพระมหากษัตริย์ ในวโรกาสเฉลิมฉลองพระชนมพรรษาครบ 60 ปี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการนำเสนอรายการมีลักษณะผสมผสาน ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบเป็นกันเอง นอกจากนี้ ได้มีการเลือกสรรเนื้อหา

ถ้อยคำ ประโยค หรือข้อความ เพื่อใช้สำหรับนำเสนอเป็นอย่างดี ทำให้รายการที่นำเสนอมีความ น่าเชื่อถือ และน่าสนใจ กระบวนการสร้างความหมายของเนื้อหารายการทำหน้าที่ในการถ่ายทอด มรดกทางสังคม และทำหน้าที่ในการประสานสัมพันธ์ส่วนต่าง ๆ ของสังคมด้วยการต่อยอดเพื่อ สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

5.7 งานวิจัยด้านอัตลักษณ์

เบอร์นาร์ด พอล พอลตา (1979 : 3166) ศึกษาเรื่อง ผลของแนวทาง 3 ประการ ต่อการสอนการประพันธ์แก่นักเรียนเกรด 6 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกให้ครูพูด, กลุ่มที่ 2 ใช้สื่อที่กำหนดให้ประกอบการพูดของครู, กลุ่มที่ 3 ให้ครูที่เป็นกวีพูด ผลการศึกษาพบว่าการทดลองโดยให้ครูพูดมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด การให้ครูที่เป็นกวีพูดมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการใช้สื่อที่กำหนดให้ประกอบการพูดของครู และการให้ครูที่เป็นกวีพูด

ไฮแมน (1949) ศึกษาเรื่อง การทดสอบผลของอัตลักษณ์ในการพูดในที่ชุมชน ได้ทำการวัดทัศนคติของกลุ่มนักศึกษาในด้านการประกันสุขภาพ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นเสียงของศัลยแพทย์, กลุ่มที่สอง เป็นเสียงของเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ และกลุ่มสุดท้าย เป็นเสียงของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น ผลการศึกษาพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหลังจากที่ได้ฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยการฟังเสียงของ ศัลยแพทย์สร้างทัศนคติในแง่บวกและมีนัยสำคัญสูง ส่วนการฟังเสียงของนักศึกษามีนัยสำคัญต่ำ ขณะที่การฟังเสียงของเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์สร้างทัศนคติในแง่ลบและไม่มีนัยสำคัญ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า บทกลอนถวายความอาลัยแด่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนินีนั้นเป็นสารที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงใช้เนื้อหา ถ้อยคำที่สร้างความน่าเชื่อถือ และสามารถสร้างความหมายซึ่งทำหน้าที่ในการถ่ายทอดมรดกทางสังคม การสร้างจินตภาพโดยนำภาพพจน์และสัญลักษณ์มาใช้จะทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเหตุที่การรับสารโดยการอ่านทั้งการอ่านในใจและอ่านออกเสียงและการฟังมีความแตกต่างกัน ดังนั้น หากนำบทกลอนที่อ่านเป็นทำนองเสนาะมาใช้กับการรับสารประเภทการฟังจะทำให้มีความไพเราะซาบซึ้งในน้ำเสียงและลีลาการอ่านยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อัตลักษณ์ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการฟัง และการให้ผู้รับสารฟังเสียงจากเพศเดียวกันจะสร้างความพึงพอใจได้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” เป็นการศึกษาผลจากความสัมพันธ์ระหว่างสารกับองค์ประกอบอื่น ๆ ของการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร โดยใช้สารคือ บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัย 2 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อศึกษาถึงลักษณะของสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพและไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ซึ่งทำให้เกิดความสนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. การทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 5 ข้อ ที่กำหนดไว้

ตัวแปรในการทดลอง

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการทดลองไว้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ผู้ส่งสาร การอ่านและการฟัง และถ้อยคำในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. ตัวแปรตาม คือ ระดับความสนใจภายหลังจากการอ่านและการฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรมาจากนิสิตอาสาสมัครจำนวน 70 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะสหเวชศาสตร์และคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ทั้งกลุ่มนิสิตทางวิทยาศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ และเป็นกลุ่มที่มีระดับความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยใกล้เคียงกัน คือ ระดับกลาง ทั้งนี้มีการนำกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยก่อนการทดลอง ซึ่งสามารถแบ่งระดับความรู้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดได้ดังนี้ (คะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน)

นิสิตที่มีความรู้พื้นฐานระดับสูง	ช่วงระหว่างคะแนน 16-20 จำนวน 22 คน
*นิสิตที่มีความรู้พื้นฐานระดับกลาง	ช่วงระหว่างคะแนน 11-15 จำนวน 30 คน
นิสิตที่มีความรู้พื้นฐานระดับต่ำ	ช่วงระหว่างคะแนน 0-10 จำนวน 18 คน

เมื่อพิจารณาจากช่วงคะแนน พบว่า กลุ่มนิสิตส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานระดับกลาง คือ 11-15 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มาเป็นตัวแทนกลุ่มนิสิตทั้งหมดเมื่อแจกแจงกลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คนแล้ว สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มเพศชายจำนวน 15 คน และกลุ่มเพศหญิงจำนวน 15 คน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มกำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 10 คน และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เทปบันทึกเสียง

เป็นเทปที่ใช้บันทึกเสียงเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการทดลองฟังเสียงอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งอ่านโดยคุณชินกร ไกรลาศ (ศิลปินแห่งชาติปี 2542) และคุณทวิพันธ์ คงคราญ (ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5) มีจำนวนทั้งสิ้น 6 สำนวน แบ่งออกเป็นบทกลอนสำหรับฟังเสียงที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารจำนวน 3 สำนวน (เสียงอ่านทำนองเสนาะ 1 สำนวน, เสียงอ่านปกติชาย 1 สำนวน และเสียงอ่านปกติหญิง 1 สำนวน) และบทกลอนสำหรับฟังเสียงที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับจำนวน 3 สำนวน (เสียงอ่านทำนองเสนาะ 1 สำนวน, เสียงอ่านปกติชาย 1 สำนวน และเสียงอ่านปกติหญิง 1 สำนวน)

2. เอกสารประกอบการอ่าน

เป็นบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่าน มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ส่วน แบ่งออกเป็นบทกลอนสำหรับอ่านในใจ จำนวน 3 ส่วน และบทกลอนสำหรับอ่านออกเสียง จำนวน 3 ส่วน

3. แบบทดสอบ

แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 วัดทักษะในด้านภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยจากนิสิตอาสาสมัครเพศชาย และเพศหญิง จำนวน 70 คน เพื่อคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำไปดำเนินการตามขั้นตอนในการทดลองต่อไป

ชั้นที่ 2 วัดผลจากการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่มีผลต่อระดับความรู้สึกสะเทือนใจ เมื่อได้อ่านและฟังในแต่ละส่วน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในช่วงสวรรคต (19 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2538) โดยวิธีการสืบค้นจากข้อมูลเหตุการณ์สำคัญของประเทศไทยปี พ.ศ. 2538 ซึ่งจัดทำโดยหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และสืบค้นเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับวันที่ 19 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2538 พบว่า มีจำนวน 136 ส่วน เมื่อได้ทำการรวบรวมบทกลอนแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกตามพิจารณาญาณของตนเองออกมาจำนวน 35 ส่วน จากนั้นได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการคัดเลือกออกมา 12 ส่วน แบ่งออกเป็นบทกลอนสำหรับให้ผู้รับสารอ่านในใจ 3 ส่วน, อ่านออกเสียง 3 ส่วน, ฟังเสียงที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร 3 ส่วน และฟังเสียงที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ 3 ส่วน โดยให้มีเนื้อหาในแต่ละประเภทใกล้เคียงกันที่สุด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ชื่อ	บทกลอนส่วนวันที่																																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
ศ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	X	X	X	X			X					X	X	X		X									X		X		X		X	X	X		X
อ.ชัยพร แสงกระจ่าง		X	X	X	X		X				X	X	X	X		X			X								X	X				X	X		X
อ.ประยอม ชองทอง	X	X	X	X	X	X	X	X					X	X							X				X	X	X					X	X		
อ.ทวีสุข ทองถาวร		X	X	X	X		X					X		X		X			X	X					X	X		X	X	X			X		
อ.อุษณีย์ เกษมสันต์		X	X		X	X	X	X		X			X	X		X				X					X				X			X	X		X
รวม	2	5	5	4	4	2	5	2	0	1	0	1	4	4	4	0	4	0	0	2	2	1	0	0	4	3	3	1	3	1	1	4	5	0	3

ตารางที่ 2 : การคัดเลือกบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำการคัดเลือกบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีรายนามดังนี้

1. ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

มีผลงานทั้งด้านร้อยแก้วและร้อยกรองเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป ได้รับคัดเลือกเป็นนักกลอนตัวอย่างของสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย ปีพ.ศ. 2528 ได้รับปริญญาดุซฐิติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับพระราชทานรางวัลพระเกี้ยวทองคำ ปีพ.ศ. 2533 และได้รับคัดเลือกเป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม ปีพ.ศ. 2535

2. อาจารย์ประยอม ชองทอง

มีผลงานทั้งด้านร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้รับคัดเลือกเป็นนักกลอนตัวอย่างของสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย ปีพ.ศ. 2528 ได้รับรางวัล Eminent Poet International Award ของ International Poets Academy ประเทศอินเดีย ปีพ.ศ. 2531 และเป็นบุคคลมีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2537

3. อาจารย์ทวิสุข ทองถาวร

ผลงานที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นร้อยกรอง ปรากฏในหนังสือรวมบทกลอนและในนิตยสารต่าง ๆ ได้ร่วมประพันธ์ "กวีศรีประชา" บทกวีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา พ.ศ.2534 และ 40 พรรษา พ.ศ. 2538 และร่วมประพันธ์บทร้อยกรองราชสดุดีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ.2539

4. พันเอก (พิเศษ) หญิง อุษณีย์ เกษมสันต์

มีผลงานทั้งด้านร้อยแก้วและร้อยกรองรวมไปถึงบทความปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ ของทางราชการ เช่น รายการสยามมานูสติและรายการเพื่อนเยาวชน เป็นประธานกลุ่มห้องสมุดทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และดำรงตำแหน่งประธานเขตสโมสรไลออนส์ ภาค 310 อี ประเทศไทย ปีบริหาร 2542-2543 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกสมาคมนักกลอนแห่งประเทศไทย สมัยที่ 11

5. อาจารย์ขัมย์พร แสงกระจ่าง

มีผลงานทั้งด้านร้อยแก้วและด้านร้อยกรอง รวมไปถึงบทวิจารณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือและนิตยสารทั่วไป นอกจากนี้ ยังมีผลงานเขียนที่ถูกนำไปสร้างเป็นละครและภาพยนตร์

หลายเรื่อง ได้ร่วมประพันธ์ “กวีศรีประชา” บทกวีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา พ.ศ.2534 และ 40 พรรษา พ.ศ. 2538

2. แบบสอบถามที่ใช้ในการวัดผล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจาก สภาคณบดีกมลนแห่งประเทศไทยเพื่อตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมตามแนวคิดของงานวิจัย จากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pilot Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 12 คน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ขอความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ภาษา ความชัดเจน และความยากง่ายของคำถามเพื่อนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผ่านการทดสอบเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการทดลองพร้อมแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เริ่มการทดลองโดยอธิบายให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทราบว่า ต้องการวัดความแตกต่างของระดับความรู้สึกสะเทือนใจที่เกิดจากช่องทางการสื่อสารและการวัดการใช้สารที่สามารถสร้างอารมณ์สะเทือนใจของผู้เข้าร่วมการทดลองจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยใช้เวลาในการทดลองประมาณ 1 ชั่วโมง

ขั้นที่ 2 ให้ผู้เข้ารับการทดลองอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แบบอ่านในใจจำนวนละ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้อ่านแล้วทำแบบทดสอบระดับความสะเทือนใจตอนที่ 1 ครั้งสุดท้าย เมื่ออ่านแล้วให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำแบบทดสอบตอนที่ 2 โดยระบุถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ในขั้นนี้ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 3 ให้ผู้เข้ารับการทดลองอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแบบอ่านออกเสียงคลอเบา ๆ จำนวนละ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้อ่านแล้วทำแบบทดสอบระดับความสะเทือนใจตอนที่ 1 ครั้งสุดท้าย เมื่ออ่านแล้วให้ผู้เข้ารับการทดลองทำแบบทดสอบตอนที่ 2 โดยระบุถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ในขั้นนี้ให้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เข้ารับการทดลองฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แบบฟังเสียงที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร (เสียงอ่านทำนองเสนาะ 1 จำนวน, เสียงอ่านปกติชาย 1 จำนวน และเสียงอ่านปกติหญิง 1 จำนวน) จำนวนละ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้ฟังแล้วทำแบบทดสอบระดับความสะเทือนใจตอนที่ 1 ครั้งสุดท้าย เมื่อฟังแล้วให้ผู้เข้ารับการทดลองทำแบบทดสอบตอนที่ 2 โดยระบุถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ในขั้นนี้ให้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เข้ารับการทดลองฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แบบฟังเสียงที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ 3 จำนวน (เสียงอ่านทำนองเสนาะ 1 จำนวน, เสียงอ่านปกติชาย 1 จำนวน และเสียงอ่านปกติหญิง 1 จำนวน) จำนวนละ 2 ครั้ง ครั้งแรกให้ฟังแล้วทำแบบทดสอบระดับความสะเทือนใจตอนที่ 1 ครั้งสุดท้าย เมื่อฟังแล้วให้ผู้เข้ารับการทดลองทำแบบทดสอบตอนที่ 2 โดยระบุถ้อยคำที่ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ในขั้นนี้ให้เวลาประมาณ 15 นาที

ขั้นที่ 6 รวบรวมแบบทดสอบทั้งหมดเพื่อนำมาประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ผล

เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้แล้วจึงนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS ซึ่งได้รับคำแนะนำและตรวจสอบจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางสถิติ คือ ดร.วรรณวิภา สุทธิเกียรติ อาจารย์หมวดคณิตศาสตร์ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และ ผศ.อารีย์ สะอาดอาวุธ อาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การหาค่าสถิติพื้นฐานของผลในการสร้างอารมณ์สะท้อนใจในแต่ละบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

1.1 ค่าเฉลี่ย

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การใช้ค่าสถิติ t-test ชนิด Dependent แบบสองทาง (Two-Tailed Test) ที่ระดับนัยสำคัญ () 0.05 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-5

3. การใช้ค่าสถิติ r ชนิด Pearson แบบสองทาง (Two-Tailed Test) ที่ระดับนัยสำคัญ () 0.05 เพื่อประกอบการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

4. การวิเคราะห์ลักษณะถ้อยคำภาษาในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะท้อนใจ

การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงค่าทางสถิติพร้อมทั้งข้อเขียนเพื่ออธิบายตาราง ในบทที่ 4

บทที่ 4

รายงานผล

ในการรายงานผลการวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหา

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงทดลอง

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิจัยวิเคราะห์เนื้อหา

เป็นการวิเคราะห์ลักษณะถ้อยคำภาษาในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในแต่ละสำนวน

บทกลอนสำนวนที่ 1

(1) บ้านดอยตุงสูงสุดดอยเฝ้าคอยหา	รองพระบาท “สมเด็จพระย่าแม่ฟ้าหลวง”
(2) ดวงดาวระวาววับนับหมื่นดวง	หล่นร่วงปวงต่างผืนพรหม
(3) น้ำใสไหลล้นทันจากฟ้า	ร่วมเหวว่าน้ำตาไทยไหลผสม
(4) ดอกไม้ป่าหล่นร่วงตามแรงลม	เกลียวกลมรับละอองพระบาท
(5) สายใจไทยไหลร้อยสร้อยข้อพระบาท	ไทยเป็นทาสน้ำพระทัยทุกถ้วนหน้า
(6) แม้วันนี้ไม่มีศรีนครา	“สมเด็จพระย่า” ทรงอยู่ในใจทุกคน

บทประพันธ์ของ หนังสือพิมพ์แนวหน้า (25 กรกฎาคม 2538. แนวหน้า. 5)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลาธิฐาน กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต คือ พระตำหนักดอยตุงรอคอยการเสด็จกลับของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลาธิฐาน กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต คือ ดวงดาวที่ส่องแสงระยิบระยับบนท้องฟ้าพากันตกลงมาเรียงตัววางต่อกันเป็นผืนพรหม

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคลาธิษฐาน กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต คือ ท้องฟ้าร่วมแสดงความโศกเศร้าโดยร่ำให้ออกมาเป็นน้ำฝนไปพร้อมกับ พสกนิกรไทย

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์ กล่าวเกินจริงถึง การที่ดอกไม้ป่าร่วงหล่นตามแรงสะอื้นร่วมรอคอยการเสด็จกลับของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์ กล่าวเกินจริงถึง การที่ดวงใจของพสกนิกรไทยรวมกันอยู่แทบเบื้องพระบาทของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งพระองค์เปี่ยมไปด้วยน้ำพระทัยอันงดงาม

คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง การที่แม่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจะสวรรคตแล้ว แต่พระนามของพระองค์ ยังคงประทับอยู่ในใจของพสกนิกรไทย

บทกลอนลำนวนที่ 2

(1) ดั่งเดือนดั่งลับฟ้าพามีดมิด	ทุกดวงจิตที่จดจ่อพลันท้อถอย
(2) แล้วความหวังที่วางเลือนก็เลือนลอย	น้ำตาพลอยพรั่งพรั่งสู่กลางใจ
(3) สมเด็จย่าแม่ฟ้าหลวงของปวงราษฎร์	พระเมตตา ๘ มิอาจปานเปรียบได้
(4) เคยปกแผ่ไพศาลปานร่มไทร	ประชาไทยได้พึ่งพาพระบารมี
(5) ๘ สวรรคาลัยแรมไกลแล้ว	ดั่งดวงแก้วแวววับดับรังสี
(6) หากพรายแสงแห่งคุณธรรมและความดี	สถิตที่กลางใจไทยทุกคน

บทประพันธ์ของ นางพิสมัย จันทวิมล (5 สิงหาคม 2538. สยามรัฐ. 22)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่ามีเหมือนกับท้องฟ้ามีดมิด ลั่นแสงจันทร์และพสกนิกรไทยก็รู้สึกสิ้นหวังท้อแท้

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง ความคิดที่จะมีปาฏิหาริย์ว่าไม่ให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตกลับไม่เกิดขึ้น พสกนิกรไทยจึงร่ำไห้เสียใจ

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทนามนัย
กล่าวเรียก "แม่ฟ้าหลวง" แทนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หมายถึง พระองค์เปี่ยมไปด้วยพระเมตตา

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบ พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่ามีเหมือนกับร่มไทร ซึ่งพระบารมีปกแผ่ไพศาล

คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่ามีเหมือนกับอัญมณีสิ้นประกายแสง

คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตแล้ว แต่พระราชจริยวัตรอันงดงามของพระองค์ยังคงอยู่ในใจของพสกนิกรไทย

บทกลอนจำนวนที่ 3

(1)ทุกแดนด้าวที่พระก้าวพระบาทย่าง	ทรงนำสุขไสวสว่างประทานให้
(2)พระเสด็จสู่สวรรคตครวไลไกล	เหมือนหัวใจไทยทั้งชาติจะขาดแล้ว
(3)ดุจโลกดับรณินสิ้นแสงสุริย์	ด้วยโคกซึ่งถึงพระทูลกระหม่อมแก้ว
(4)ดุจราตรีไร้เดือนดาวอันพราวแพรว	ศรีศัลย์แนวเหน็บจิตเจียนปลิดปลิว

บทประพันธ์ของ นางสาวชัชณี ชำนิบรรณการ (22 กันยายน 2538. บ้านเมือง. 3)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์
กล่าวเกินจริงถึง ทุกท้องถิ่นที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเสด็จไปถึง พระองค์จะพระราชทานความสุขและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่พสกนิกรไทย

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่ามีเหมือนกับดวงใจของพสกนิกรไทยแทบสลาย

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่ามีเหมือนกับโลกสิ้นแสงอาทิตย์ เต็มไปด้วยความหม่นหมองโศกเศร้า

คำกลอนที่ 4

เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย

กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่าเป็นเหมือนกับคืนเดือนแรม ที่พสกนิกรไทยมีความทุกข์หม่นหมองแสนสาหัส

บทกลอนจำนวนที่ 4

(1) จะสรรคส์สร้างเส้นเสียงลึกเพียงไหน	ก็มีได้เสียงเช่นในเส้นเสียง
(2) ลึกก็เส้นก็สายที่รายเรียง	ก็เกิดเพียงเสียงร่ำรินน้ำตา
(3) ทุกเส้นเสียงในแผ่นดินนี้สิ้นเสียง	ส่งดเพียงทั้งแผ่นดินสิ้นภาษา
(4) ยินแต่เสียงร่ำให้อาลัยลา	สมเด็จพระย่าแห่งแผ่นดินไทยสิ้นแล้ว

บทประพันธ์ของ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)

(24 กรกฎาคม 2538. แนวหน้า. 28)

คำกลอนที่ 1

เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ

กล่าวถึง การสร้างสรรคส์เสียงดนตรีไม่ว่าจะสร้างได้ดีเพียงใด ก็ไม่สามารถสร้างเลียนแบบได้เหมือนกับเสียงที่แท้จริง

คำกลอนที่ 2

เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ

กล่าวถึง เสียงทุกเสียงที่เกิดขึ้น เป็นเพียงเสียงร่ำไห้

คำกลอนที่ 3

เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์

กล่าวเกินจริงว่า ทุกสรรพเสียงในแผ่นดินไทยกลับเงียบสงัด

คำกลอนที่ 4

เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ

กล่าวถึง การที่มีเพียงเสียงร่ำไห้ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งสวรรคตแล้ว

บทกลอนจำนวนที่ 5

(1) น้ำค้างย่อยพริ้วพร่างกลางราวฟ้า	คือน้ำตาความวิโยคแสนโศกศัลย์
(2) ลมตึกหวิวผิวผ่านมานมองจันทร์	เกินถ้อยพรรำร่ำพันร่ำร้นจวน
(3) สายเอยสายฟ้า	ฟาดอุราทวยไทยให้กำสรวล
(4) เหนือรัฐลีกลีกล้ำคำคร่ำครวญ	เกินประมวลสำนึกพระกรุณา

(5)พระเสด็จสู่สวรรคต ณ ชั้นไหน ทุกหัวใจไทยยังมั่นเน้นพรราชา
(6)กราบแทบฝ่าละอองรองบาทา พระเมตตาจารึกมั่นนรินทร์

บทประพันธ์ของ นายประยอม ชองทอง (22 กรกฎาคม 2538. ฐานเศรษฐกิจ. 1)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปลักษณ์
กล่าวเปรียบเทียบ น้ำค้างที่ตกลงมาจากท้องฟ้าว่าเป็นน้ำตาแห่งความโศกเศร้า

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลาธิษฐาน
กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิต คือ समयกลางคืนที่พัดผ่านดวงจันทร์มีความโศกเศร้าเกินกว่าจะรำพันออกมา

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอิทธิพจน์
กล่าวเกินจริงถึง ความโศกเศร้าเสียใจของพลกนิกรไทยว่าเหมือนดั่งถูกสายฟ้าฟาด

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง ความโศกเศร้าและความรู้สึกสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนั้นยากเกินกว่าจะหาถ้อยคำบรรยาย

คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตแล้ว แต่พระองค์ยังคงประทับอยู่ในใจของพลกนิกรไทย

คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง การที่ได้ถวายน้ำสรงพระบรมศพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และกล่าวว่าพระเมตตาของพระองค์จะถูกจารึกไว้ในใจของพลกนิกรไทยตลอดกาล

บทกลอนจำนวนที่ 6

(1)สังวาลย์สายลายลักษณะฉลุฉลุ	วสุทธิ์สายวิเศษฎีประเสริฐงามเจดิดิน
(2)สังวาลย์ศรีสีบศักดิ์ศรีนครินทร์	คล้องแผ่นดินประดับดังสายสังวาลย์
(3)สังวาลย์สร้อยโคกิชฐ์นิมิตหมาย	เป็นสร้อยสายคล้องรักสมัครสมาน
(4)ดั่งสร้อยสรวงสายขวัญนรินทร์กาล	สร้อยสายธารอาบถิ่นแผ่นดินไทย
(5)ใช้สร้อยสายแสนสะอื้นมาคืนสรวง	สิ้นแล้วช่วงเกษมศานต์สังวาลย์ไสว
(6)สร้อยสังวาลย์สว่างวับดับไป	สังวาลย์ใจไทยทั้งชาติได้ขาดลง

บทประพันธ์ของ บริษัท ช.การช่าง มหาชน จำกัด (มหาชน)

(27 กรกฎาคม 2538. สยามโพสต์. 27)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลาธิษฐาน กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิต คือ สังวาลย์ (พระนามเดิมของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) ว่ามีพระสิริโฉมและพระราชจริยาวัตรที่งดงาม

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย กล่าวเปรียบเทียบว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พระนามเดิม "สังวาลย์") เป็นศูนย์รวมดวงใจของพสกนิกรไทย

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปลักษณ์ กล่าวเปรียบเทียบว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พระนามเดิม "สังวาลย์") เป็นศูนย์รวมความจงรักภักดีและความสามัคคีของพสกนิกรไทย

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย กล่าวเปรียบเทียบว่า สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พระนามเดิม "สังวาลย์") เป็นพระมิ่งขวัญของพสกนิกรไทยและน้ำพระทัยอันเปี่ยมล้นของพระองค์นำมาซึ่งความสุขแก่แผ่นดินไทย

คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทนามนัย กล่าวเรียก พระนามเดิม (สังวาลย์) ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเมื่อพระองค์สวรรคตแล้วพสกนิกรไทยก็ไม่มีความสุขเหมือนก่อน

คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปลักษณ์ กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่าเป็นเสมือนกับสิ้นศูนย์รวมดวงใจของพสกนิกรไทย

บทกลอนสำนวนที่ 7

(1) สดับข่าวราวหัวใจใกล้จะขาด	ประชาราษฎร์ทั่วถ้วนกำสรวลให้
(2) พระเสด็จเสวยสวรรคต์ล่วงครวไล	พระคุณกระจ่างอยู่กลางใจนิรันดร
(3) พระราชทานพระมหากรุณาพิเศษ	เพื่อประเทศไทยสุขสมเริง
(4) ถึงสองพระองค์ร่มหล้านรากร	นี่ย่อนพระคุณเนาเหนือเกล้าไทย
(5) วันนีพระเสด็จอยู่ชั้นฟ้า	ทอดพระเนตรพสุธาที่ตรงไหน
(6) ก็จะมีปวงประชาร้อยมาลัย	หกสิบล้านรำให้ถวายบังคม

บทประพันธ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (20 กรกฎาคม 2538. บ้านเมือง. 3)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบว่า เมื่อได้ทราบข่าวการสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแล้ว
พสกนิกรไทยต่างพากันร่ำไห้เสียใจเหมือนกับหัวใจจะหยุดทำงาน

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์
กล่าวเกินจริงถึง การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตสู่สวรรค แต่พระมหากษัตริย์คุณ
ยังคงถูกจารึกไว้ในใจของพสกนิกรไทยตลอดไป

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นพระราชชนนีของพระมหากษัตริย์ซึ่ง
เปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรมในการปกครองประเทศ

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง ความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอันเนื่องมา
จากการมีพระโอรสถึง 2 พระองค์ที่เป็นพระมหากษัตริย์ของไทย

คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอภิปจน์
กล่าวเกินจริงถึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่าพระองค์ประทับบนสวรรค์

คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอนุนามนัย
กล่าวโดยรวมว่า เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทอดพระเนตรจะพบว่า พสกนิกรไทยทั้ง
60 ล้านคน ต่างร่ำไห้ร่ำดอกไม้วายบังคมพระบรมศพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์

บทกลอนจำนวนที่ 8

(1) ดั่งทวยเทพพิภพส่องจากห้วงฟ้า	ดั่งจันทราแรมรุ่งจากห้วงหาว
(2) ดั่งอาทิตย์โรยแสงอับแสงพราว	ดั่งดวงดาวล้านดวงร่วงสู่ดิน
(3) "แม่ฟ้าหลวง" มิ่งขวัญสวรรคต	เมฆดำบังบังไทยไปทั้งดิน
(4) ฝนน้ำตาประชาราษฎร์ที่หยาดริน	นองทั่วถิ่นแดนไทยไม่เหือดเลย

บทประพันธ์ของ นายภราดร ฐิติประเสริฐ (29 กันยายน 2538. บ้านเมือง. 3)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย
กล่าวเปรียบเทียบว่า การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตเหมือนกับสิ้นเทพยดา
และดวงจันทร์บนท้องฟ้า

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย กล่าวเปรียบเทียบว่า การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตเหมือนกับดวงอาทิตย์ดับแสงและดวงดาวทั้งหมดหล่นร่วงลงบนพื้นดิน

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอริพจน์ กล่าวเกินจริงถึง การที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคตว่าเหมือนกับประเทศไทยถูกเมฆดำปกคลุมไปด้วยความเศร้าหมอง

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอริพจน์ กล่าวเกินจริงถึง น้ำตาของพสกนิกรไทยที่หยดรินออกมาว่า มากพอที่จะรวมกันเป็นน้ำท่วมแผ่นดินไทยและไม่สามารถแห้งเหือดลงได้

บทกลอนสำนวนที่ 9

(1) คือสายฝนเสมอหมายกับสายขวัญ	สายวสันต์จำเริญทุกเส้นหญ้า
(2) ขวัญดวงใจไทยทุกดวงปวงประชา	ฝนแม่ฟ้าหลวงโปรยเคยโรยริน
(3) มาเหลือเพียงความหลังฝนสั่งฟ้า	ทุกหย่อมหญ้าย่านเหย้าก็เฉาสิ้น
(4) ไม่มีฝนแม่ฟ้าในธานินทร์	ทั้งแผ่นดินไทยก็จำชุ่มน้ำตา

ประพันธ์โดย นายวาณิช จรุงกิจอนันต์ (31 กรกฎาคม 2538. สยามรัฐ. 1)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปลักษณ์ กล่าวเปรียบเทียบ น้ำฝนว่าเหมือนน้ำพระทัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งให้ความชุ่มฉ่ำแก่ทุกสรรพสิ่ง

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีว่าเป็นพระมิ่งขวัญของพสกนิกรไทย และโครงการฝนเทียมในพระราชดำริของพระองค์นั้นเคยสร้างความชุ่มฉ่ำให้

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอริพจน์ กล่าวเกินจริงว่า ทั้งหมดเป็นเพียงความหลัง ปัจจุบันแผ่นดินไทยแห้งแล้งไปทุกถิ่น

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทปฏิพจน์ กล่าวถึงด้านตรงข้าม คือ การที่แม้ไม่มีฝนจากโครงการฝนเทียมในพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแล้ว แต่แผ่นดินไทยก็กลับชุ่มฉ่ำไปด้วยน้ำตาแห่งความโศกเศร้าอาลัย

บทกลอนสำนวนที่ 10

(1)สร้อยเพชรนิลจินดาคนานับ	ย่อมเป็นแค่เครื่องประดับคล้องกับคอ
(2)ประกายเก็จก่องแก้วแววลออ	ฤอาจพอเพียงค่าแก่นาค
(3)ไทยโชคดีมีสร้อยร้อยดวงจิต	งามวิเศษภูเจริดจรัสประกายสร
(4)"ศรีสังวาลย์" คล้องไทยให้บวร	เกียรติกำจรโลกลีละระบือนาม
(5)แต่วันนี้ "ศรีสังวาลย์" พลันขาดสาย	ราษฎรทั้งหลายทั่วแคว้นแดนสยาม
(6)ต่างรำให้ทั่วประเทศทั่วเขตคาม	บ่งบอกความจงรักและภักดี
(7)สร้อยเพชรนิลจินดาคนานับ	ร้อยประดับเรียงรายไว้แทนที่
(8)ไม่อาจเทียบเท่าพระบารมี	สมเด็จพระราชชนนี "ศรีสังวาลย์"

บทประพันธ์ของ นายเผด็จ บุญหนุน (3 ตุลาคม 2538. บ้านเมือง. 3)

- คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง อัญมณีว่ามีค่าเพียงใช้เป็นเครื่องประดับคอ
- คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ
กล่าวถึง ประกายระยิบระยับงดงามของอัญมณีว่าไม่อาจเทียบเป็นค่าควรเมืองได้
- คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลาธิษฐาน
กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตว่า นับเป็นสิริมงคลของแผ่นดินไทยที่มีสร้อยสังวาลย์ที่งดงามสามารถร้อยดวงใจของพลกนิกรไทยเข้าด้วยกัน
- คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทนามนัย
กล่าวเรียก พระนามเดิมของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สังวาลย์) ว่าเป็นศูนย์รวมดวงใจของพลกนิกรไทย และพระเกียรติคุณได้รับการยอมรับไปทั่วโลก
- คำกลอนที่ 5 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปลักษณ์
กล่าวเปรียบเทียบ การสวรรคตสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ว่าเหมือนกับสังวาลย์ที่ขาดสาย
- คำกลอนที่ 6 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอนุนามนัย
กล่าวโดยรวมว่า พลกนิกรไทยต่างรำให้ทั่วทุกแห่งหน แสดงถึงความจงรักภักดีที่มีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำกลอนที่ 7 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคคลิษฐาน กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิตว่า อัญมณีทั้งหลายต่างเรียงร้อยเข้าแทนที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อพระองค์สวรรคต

คำกลอนที่ 8 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวว่ อัญมณีต่าง ๆ ไม่อาจมีค่าเทียบเท่าพระบารมีของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

บทกลอนสำนวนที่ 11

(1) จารพระคุณงดงามไว้สามหล้า	สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(2) จุดพระนามงามพระทัยในแดดวง	ประดับทรวงคงค่าความพระนามทอง
(3) รอยจารึกผืนึกในดวงใจราชฎ์	เกียรติประกาศอยู่ในใจไทยทั้งผอง
(4) อาลัยรักภักดีมอบทรงครอบครอง	ทรงมอบสองกษัตริย์ไทยให้แผ่นดิน

บทประพันธ์ของ นางสาวอำไพพรรณ พิพัฒน์วิวัฒนารมย์ (29 กันยายน 2538. บ้านเมือง. 3)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอิพจน์ กล่าวเกินจริงว่า พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีถูกจารึกไว้ทั้ง 3 โลก คือ สวรรค์, โลกมนุษย์ และบาดาล

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง พระนามและน้ำพระทัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีถูกจารึกไว้ในดวงใจของพลกนิกรไทย

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอนุนามนัย กล่าวโดยรวมถึง พระเกียรติคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีถูกจารึกไว้ในดวงใจของพลกนิกรไทยทุกคน

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง ความอาลัยและความจงรักภักดีเกิดขึ้นในดวงใจของพลกนิกรไทยในการที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้ทรงเป็นพระราชชนนีของพระมหากษัตริย์ทั้ง 2 พระองค์

บทกลอนสำนวนที่ 12

(1) เสกน้ำหอมรินลงตรงรอยบาท	บรมราชชนนีจักรีสยาม
(2) ม่านฟ้าคล้ายเหมือนหัวใจไทยทุกนาม	ถวายเป็นความอาลัยในพระองค์

(3)สายฝนโปรยโรยห่าเมื่อฟ้าร่ำ	แผ่นดินฉ่ำด้วยน้ำตามาโสรจสง
(4)จารึกพระคุณอุ้นเกล้าเจ้าจ่านง	ขอพระทรงสถิตสวรรคินรันดรเทอญ

บทประพันธ์ของ มรว.อรฉัตร ซองทอง (12 สิงหาคม 2538. บ้านเมือง. 3)

คำกลอนที่ 1 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอนุนามนัย กล่าวโดยรวมถึง การได้ถวายน้ำสรงพระบรมศพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ว่าเป็นการสงวนที่รอยพระบาทของพระองค์

คำกลอนที่ 2 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทอุปมาอุปไมย กล่าวเปรียบเทียบ ความหม่นหมองของท้องฟ้าว่า เหมือนกับหัวใจของพสกนิกรไทยที่โศกเศร้า ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำกลอนที่ 3 เป็นสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ ประเภทบุคลาธิษฐาน กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิต คือ ท้องฟ้าร่ำไห้จนทำให้แผ่นดินไทยชุ่มฉ่ำไปด้วยน้ำตาฝน

คำกลอนที่ 4 เป็นสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ กล่าวถึง พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีถูกจารึกไว้ในใจของพสกนิกรไทย และขอให้พระองค์เสด็จไปสู่ภพที่ดี

จากการวิเคราะห์ในแต่ละคำกลอนทุกสำนวน สามารถนำมาสรุปรวมได้ดังตารางที่ 3

สำนวนที่	สารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ (จำนวน)									สารที่ไม่ใช้ ถ้อยคำสร้าง จินตภาพ
	อุปมา อุปไมย	อุปลักษณะ	บุคคล ลักษณะ	อนุมาณัย	นามนัย	อิทธิพจน์	ปฏิบัติพจน์	ศัพท์พจน์	รวม	
1	-	-	3	-	-	2	-	-	5	1
2	3	-	-	-	-	1	-	-	4	2
3	3	-	-	-	-	1	-	-	4	-
4	-	-	-	-	-	1	-	-	1	3
5	-	1	1	-	-	1	-	-	3	3
6	2	2	1	-	1	-	-	-	6	-
7	1	-	-	1	-	2	-	-	4	2
8	2	-	-	-	-	2	-	-	4	-
9	-	1	-	-	-	1	1	-	3	1
10	-	1	2	1	1	-	-	-	5	3
11	-	-	-	1	-	1	-	-	2	2
12	1	-	1	1	-	-	-	-	3	1
รวม	12	5	8	4	2	12	1	-	44	18

ตารางที่ 3 : การแสดงจำนวนสารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพและไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจ

เมื่อพิจารณาจากตารางพบว่า สารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพมีจำนวน 44 สำนวน ส่วนสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพมี 18 สำนวน สามารถนำมาแจกแจงตามที่ได้รับสารระบุคำกลอนที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจจากการรับสารได้ดังตารางที่ 4

สำนวนที่	คำกลอนที่	จำนวนผู้รับสาร (30 คน) ที่ระบุว่าคำกลอนทำให้เกิดความสะเทือนใจ
1	*1	3
	*2	3
	*3	12
	*4	2
	*5	3
	6	7
2	*1	12
	2	12
	*3	-
	*4	-
	*5	7
	6	1
3	*1	-
	*2	9
	*3	12
	*4	9
4	1	-
	2	5
	*3	10
	4	16
5	*1	9
	*2	7
	*3	5
	4	3
	*5	4
	6	4

สำนวนที่	คำกลอนที่	จำนวนผู้รับสาร (30 คน) ที่ระบุว่าคำกลอนทำให้เกิดความสะเทือนใจ
6	*1	-
	*2	-
	*3	-
	*4	1
	*5	9
	*6	20
7	*1	8
	*2	5
	3	-
	4	-
	*5	4
	*6	14
8	*1	8
	*2	5
	*3	5
	*4	12
9	*1	1
	2	1
	*3	12
	*4	18
10	1	-
	2	-
	*3	1
	*4	2
	*5	15
	*6	8
	*7	3
	8	3

ลำดับที่	คำกลอนที่	จำนวนผู้รับสาร (30 คน) ที่ระบุว่าคำกลอนทำให้เกิดความสะเทือนใจ
11	*1	1
	2	3
	*3	17
	4	10
12	*1	1
	*2	6
	*3	18
	4	5

* = สารที่มีการใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ

ตารางที่ 4 : จำนวนผู้รับสารที่ระบุคำกลอนที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับสาร

จากตารางการแจกแจงตามที่ได้รับสารระบุคำกลอนที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจจากการรับสาร พบว่า

- จำนวนคำกลอนที่มีจินตภาพ = 44 คำกลอน
จำนวนคำกลอนที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจ = 38 คำกลอน
คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของจำนวนคำกลอนทั้งหมดที่มีจินตภาพ
- จำนวนคำกลอนที่ไม่มีจินตภาพ = 18 คำกลอน
จำนวนคำกลอนที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจ = 13 คำกลอน
คิดเป็นร้อยละ 72.22 ของจำนวนคำกลอนทั้งหมดที่ไม่มีจินตภาพ

สรุปได้ว่าคำกลอนที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจเป็นคำกลอนที่มีจินตภาพมากกว่าคำกลอนที่ไม่มีจินตภาพ

สำหรับประเภทของคำกลอนที่มีจินตภาพที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจเรียงตามลำดับ คือ อุปมาอุปไมย (ร้อยละ 31.99), อธิพจน์ (ร้อยละ 19.87), อนุนามนัย (ร้อยละ 13.47), อุปลักษณะ (ร้อยละ 10.10), บุคลาธิษฐาน (ร้อยละ 9.76), นามนัย (ร้อยละ 8.75) และปฏิพจน์ (ร้อยละ 6.06)

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเชิงทดลอง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มาจากนิสิตคณะสหเวชศาสตร์จำนวน 10 คน และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน สามารถแบ่งออกเป็น เพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน ซึ่งได้รับการทดสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยก่อนการทดลองแล้ว พบว่า อยู่ในเกณฑ์ระดับกลางซึ่งสามารถใช้เป็นตัวแทนกลุ่มนิสิตทั้งหมดได้

สมมติฐานข้อที่ 1 “การอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟัง”

ผลของการวิจัย พบว่า การอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการฟัง แสดงได้ดังตารางที่ 5

คนที่	การอ่านและการฟัง	
	ค่าความสะเทือนใจ จากการอ่าน	ค่าความสะเทือนใจ จากการฟัง
1	5.17	4.83
2	6.17	5.17
3	4.34	4.83
4	6.34	5.00
5	5.83	5.67
6	5.33	4.83
7	5.50	5.00
8	5.50	4.17
9	5.67	5.50
10	4.67	3.33
11	4.33	4.34
12	4.50	5.33
13	5.17	5.50
14	5.83	6.17

คนที่	การอ่านและการฟัง	
	ค่าความสะท้อนใจ จากการอ่าน	ค่าความสะท้อนใจ จากการฟัง
15	5.50	5.67
16	4.00	5.00
17	4.83	4.50
18	5.50	5.67
19	5.83	5.83
20	5.67	5.50
21	5.83	5.17
22	5.33	5.67
23	5.33	4.83
24	5.00	4.67
25	4.00	4.00
26	6.17	5.67
27	5.50	5.00
28	4.67	5.00
29	5.33	4.50
30	6.67	5.50
รวมค่าเฉลี่ย	5.32	5.06

ตารางที่ 5 : การแสดงค่าความสะท้อนใจของผู้รับสารจากการอ่านและการฟัง

เมื่อนำระดับความสะท้อนใจจากการอ่านและการฟัง มาคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติแบบที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 6

ประเภท	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยของระดับ ความสะเทือนใจ (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าที (T-Value)	ระดับนัยสำคัญ (p)
การอ่าน	30	5.32	0.67	2.271*	0.031
การฟัง	30	5.06	0.62		
องศาเสรี (df) = 29, $p < 0.05$					

* หมายถึง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 6 : การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการอ่านและการฟัง

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการอ่านและการฟัง พบว่าค่าเฉลี่ยการอ่านเท่ากับ 5.32 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยการฟังเท่ากับ 5.06 คะแนน โดยมีค่าทีเท่ากับ 2.271 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.031 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่าการอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจแตกต่างจากการฟัง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า การอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจมากกว่าการฟัง

2. สมมติฐานข้อที่ 2 "การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอน ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการอ่านในใจ"

ผลของการวิจัย พบว่า การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอน ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการอ่านในใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการอ่านในใจ แสดงได้ดังตารางที่ 7

คนที่	การอ่าน	
	ค่าความสะเทือนใจ จากการอ่านออกเสียง	ค่าความสะเทือนใจ จากการอ่านในใจ
1	5.67	4.67
2	6.33	6.00
3	5.00	3.67
4	6.67	6.00

คนที่	การอ่าน	
	ค่าความสะท้อนใจ จากการอ่านออกเสียง	ค่าความสะท้อนใจ จากการอ่านในใจ
5	5.33	6.33
6	5.33	5.33
7	6.00	5.00
8	6.00	5.00
9	6.33	5.00
10	4.67	4.67
11	4.33	4.33
12	5.00	4.00
13	5.33	5.00
14	7.00	4.67
15	5.67	5.33
16	4.67	3.33
17	5.33	4.33
18	5.33	5.67
19	5.67	6.00
20	5.67	5.67
21	6.67	5.00
22	4.67	6.00
23	5.67	5.00
24	4.33	5.67
25	4.67	3.33
26	6.33	6.00
27	6.00	5.00
28	5.00	4.33
29	5.33	5.33
30	7.00	6.33
รวมค่าเฉลี่ย	5.57	5.07

ตารางที่ 7 : การแสดงค่าความสะท้อนใจของผู้รับสารจากการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

เมื่อนำระดับความสะทือนใจจากการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ มาคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติแบบที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 8

ประเภท	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยของระดับ ความสะทือนใจ (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าที (T-Value)	ระดับนัย สำคัญ (p)
การอ่านออกเสียง	30	5.57	0.75	3.231**	0.003
การอ่านในใจ	30	5.07	0.83		
องศาเสรี (df) = 29, p < 0.01					

** หมายถึง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ตารางที่ 8 : การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจพบว่าค่าเฉลี่ยการอ่านออกเสียงเท่ากับ 5.57 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยการอ่านในใจเท่ากับ 5.07 คะแนน โดยมีค่าทีเท่ากับ 3.231 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.003 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่า การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะทือนใจแตกต่างจากการอ่านในใจ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะทือนใจมากกว่าการอ่านในใจ

3. สมมติฐานข้อที่ 3 “การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านปกติ”

ผลของการวิจัย พบว่า การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการฟังเสียงอ่านปกติทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ แสดงได้ดังตารางที่ 9

คนที่	การอ่าน	
	ค่าความสะเทือนใจจาก การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ	ค่าความสะเทือนใจจาก การฟังเสียงอ่านปกติ
1	4.50	5.50
2	4.25	7.00
3	4.50	5.50
4	4.75	5.50
5	5.75	5.50
6	4.75	5.00
7	4.75	5.50
8	4.25	4.00
9	5.50	5.50
10	3.00	4.00
11	3.25	6.50
12	5.00	6.00
13	5.75	5.00
14	6.00	6.50
15	5.50	6.00
16	4.50	6.00
17	4.00	5.50
18	5.75	5.50
19	6.00	5.50
20	5.50	5.50
21	5.00	5.50
22	5.25	6.50
23	4.25	6.00
24	4.75	4.50
25	3.75	4.50
26	5.50	6.00
27	4.75	5.50
28	5.00	5.00

คนที่	การอ่าน	
	ค่าความสนใจจาก การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ	ค่าความสนใจจาก การฟังเสียงอ่านปกติ
29	3.75	6.00
30	4.75	7.00
รวมค่าเฉลี่ย	4.80	5.58

ตารางที่ 9 : การแสดงค่าความสนใจของผู้รับสารจากการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ และฟังเสียงอ่านปกติ

เมื่อนำระดับความสนใจจากการฟังเสียงอ่านปกติและการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ มาคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติแบบที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 10

ประเภท	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยของระดับความ สนใจ (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าที (T-Value)	ระดับนัย สำคัญ (p)
การฟังเสียงอ่าน ทำนองเสนาะ	30	4.80	0.78	4.419***	0.000
การฟังเสียงอ่าน ปกติ	30	5.58	0.74		
องศาเสรี (df) = 29, p < 0.001					

*** หมายถึง พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.001

ตารางที่ 10 : การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ และการฟังเสียงอ่านปกติ

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะเท่ากับ 4.80 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยการฟังเสียงอ่านปกติเท่ากับ 5.58 คะแนน โดยมีค่าทีเท่ากับ 4.419 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่า การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะทำให้เกิดความสนใจแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านปกติ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า การฟังเสียงอ่านปกติทำให้เกิดความสนใจมากกว่าการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ

4. สมมติฐานข้อที่ 4 "การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร"

ผลของการวิจัย พบว่า การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไม่แตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสารอย่างมีนัยสำคัญ แสดงได้ดังตารางที่ 11

คนที่	การฟัง	
	ค่าความสะทือนใจจากการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ	ค่าความสะทือนใจจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร
1	4.00	5.67
2	5.00	5.33
3	5.00	4.67
4	5.33	4.67
5	6.00	5.33
6	5.33	4.33
7	5.33	4.67
8	4.00	4.33
9	5.67	5.33
10	3.33	3.33
11	4.67	4.00
12	6.00	4.67
13	5.67	5.33
14	6.33	6.00
15	5.67	5.67
16	5.00	5.00
17	5.00	4.00
18	5.00	6.33
19	5.67	6.00

คนที่	การฟัง	
	ค่าความสะท้อนใจจากการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ	ค่าความสะท้อนใจจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร
20	5.33	5.67
21	6.00	4.33
22	6.00	5.33
23	4.67	5.00
24	4.67	4.67
25	4.00	4.00
26	5.33	6.00
27	5.33	4.67
28	5.67	4.33
29	4.67	4.33
30	5.33	5.67
รวมค่าเฉลี่ย	5.17	4.96

ตารางที่ 11 : การแสดงค่าความสะท้อนใจของผู้รับสารจากการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร

เมื่อนำระดับความสะท้อนใจจากการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร มาคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติแบบที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 12

กลุ่ม	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยของ ระดับ ความสะเทือนใจ (Mean)	ส่วนเบี่ยง เบนมาตร ฐาน (S.D.)	ค่าที (T-Value)	ระดับนัย สำคัญ (p)
การฟังเสียงอ่านที่ระบุ ชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับ	30	5.17	0.70	1.563	0.129
การฟังเสียงอ่านที่ไม่ ระบุชื่อผู้ส่งสาร	30	4.96	0.74		
องศาเสรี (df) = 29, p > 0.05					

ตารางที่ 12 : การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารเท่ากับ 5.17 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสารเท่ากับ 4.96 คะแนน โดยมีค่าทีเท่ากับ 1.563 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.129 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่า การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทำให้เกิดความสะเทือนใจไม่แตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร

นอกจากนี้ ภายหลังจากการทดลองเสร็จสิ้น ได้มีการแจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้าร่วมการทดลองเพื่อนำมาประกอบการรายงานผล ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง และความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลอง เพื่อนำมาหาความสัมพันธ์กับระดับความสะเทือนใจจากการฟัง แสดงได้ดังตารางที่ 13

คนที่	คุณชินกร ไกรลาศ			คุณทวิพันธ์ คงคราญ		
	ความ รู้จัก	ความ เหมาะสม	ค่าความ สะเทือนใจ	ความ รู้จัก	ความ เหมาะสม	ค่าความ สะเทือนใจ
1	✗	✓	5.00	✗	✓	4.00
2	✓	✓	4.50	✗	✗	4.00
3	✓	✓	4.50	✗	✓	4.50
4	✓	✓	5.00	✗	✓	4.50
5	✓	✓	6.00	✗	✓	5.50

คนที่	คุณชินกร ไกรลาศ			คุณทวิพันธ์ คงคราญ		
	ความ รู้จัก	ความ เหมาะสม	ค่าความ สะท้อนใจ	ความ รู้จัก	ความ เหมาะสม	ค่าความ สะท้อนใจ
6	✓	✓	5.00	✗	✓	4.50
7	✓	✓	5.00	✓	✓	4.50
8	✓	✓	4.00	✗	✓	4.50
9	✓	✓	5.50	✓	✓	5.50
10	✓	✓	3.00	✓	✗	3.00
11	✓	✓	3.50	✗	✓	3.00
12	✓	✓	5.50	✓	✓	4.50
13	✓	✓	6.00	✗	✓	5.50
14	✓	✓	6.00	✓	✓	6.00
15	✓	✓	5.00	✗	✓	6.00
16	✓	✓	4.00	✗	✓	5.00
17	✓	✓	4.00	✓	✗	4.00
18	✓	✓	5.50	✗	✓	6.00
19	✓	✓	6.00	✓	✓	6.00
20	✓	✓	6.00	✗	✓	5.00
21	✓	✓	4.50	✓	✓	5.50
22	✓	✓	5.00	✓	✗	5.50
23	✓	✓	4.50	✓	✓	4.00
24	✗	✓	5.00	✗	✓	4.50
25	✓	✓	3.50	✓	✓	4.00
26	✓	✓	6.00	✓	✓	5.00
27	✓	✓	5.00	✓	✓	4.50
28	✓	✓	5.00	✓	✓	5.00
29	✓	✓	4.00	✗	✓	3.50
30	✓	✓	4.50	✓	✗	5.00

ตารางที่ 13 : การระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง และความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองกับระดับความสะท้อนใจจากการฟัง

เมื่อนำการระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง และความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองกับระดับความ สะท้อนใจจากการฟัง มาคำนวณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ Pearson ได้ผลดังแสดง ในตารางที่ 14

ตัวแปร	ความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง		ความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสาร	
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	ระดับนัยสำคัญ (p)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	ระดับนัยสำคัญ (p)
ความสะท้อนใจจากการฟังเสียงของคุณชินกร ไกรลาศ	-0.044	0.819	-	-
ความสะท้อนใจจากการฟังเสียงของคุณทวินนท์ คงคราญ	0.081	0.671	0.235	0.211

ตารางที่ 14 : การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลองและความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองกับระดับความสะท้อนใจจากการฟัง

จากตารางแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง และความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองกับระดับความสะท้อนใจจากการฟัง พบว่า ในส่วนความ สะท้อนใจจากการฟังเสียงของของคุณชินกร ไกรลาศ มีค่าสหสัมพันธ์ของความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง 0.044 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.819 แต่ไม่สามารถทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารได้ เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างทุกคนระบุว่าผู้ส่งสารมีความเหมาะสม ในส่วนความสะท้อนใจจากการฟังเสียงของของคุณทวินนท์ คงคราญ มีค่าสหสัมพันธ์ของความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง -0.081 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.671 มีค่าสหสัมพันธ์ของความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสาร -0.235 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.211

การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ทั้งหมดมีระดับนัยสำคัญมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่า การระบุในด้านความรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลองและความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสะท้อนใจจากการฟัง

5. สมมติฐานข้อที่ 5 "เพศชายมีระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากเพศหญิง"

ผลของการวิจัย พบว่า เพศชายมีระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไม่แตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ แสดงได้ดังตารางที่ 15

คนที่	การอ่านและการฟัง	
	ค่าความสะเทือนใจ จากเพศชาย	ค่าความสะเทือนใจ จากเพศหญิง
1	5.00	4.50
2	5.67	4.67
3	4.58	5.58
4	5.67	5.83
5	5.75	5.58
6	5.08	5.50
7	5.25	5.50
8	4.83	5.08
9	5.58	4.83
10	4.00	4.00
11	4.33	5.92
12	4.92	5.25
13	5.33	4.83
14	6.00	4.92
15	5.58	6.08
รวมค่าเฉลี่ย	5.17	5.20

ตารางที่ 15 : การแสดงค่าความสะเทือนใจของผู้รับสารเพศชายและเพศหญิง

เมื่อนำระดับความสะเทือนใจจากการอ่านและการฟังระหว่างเพศชายและเพศหญิง มาคำนวณเพื่อทดสอบความแตกต่างด้วยค่าสถิติแบบที (t-test) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 16

เพศ	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยของระดับความ สะท้อนใจ (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าที (T-Value)	ระดับนัย สำคัญ (p)
ชาย	15	5.17	0.57	-0.177	0.862
หญิง	15	5.20	0.58		
องศาเสรี (df) = 14, p > 0.05					

ตารางที่ 16 : การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการอ่านและการฟังระหว่างเพศชายและเพศหญิง

จากตารางแสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการอ่านและการฟังระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่าเฉลี่ยเพศชายเท่ากับ 5.17 คะแนน ส่วนค่าเฉลี่ยเพศหญิงเท่ากับ 5.20 คะแนน โดยค่าทีเท่ากับ -0.177 และมีระดับนัยสำคัญที่ 0.862 ซึ่งมากกว่ากว่าค่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (0.05) แสดงว่า เพศชายมีระดับความสะท้อนใจการอ่านและการฟังไม่แตกต่างจากเพศหญิง

การรายงานผลการวิจัยตามสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 17

ลำดับที่	ตัวแปรต้น	ลักษณะการทดลอง		ตัวแปรตาม
1	ช่องทาง การสื่อสาร	การอ่าน	การฟัง	ความสะท้อนใจของ ผู้รับสาร
2	ช่องทาง การสื่อสาร	การอ่านออกเสียง	การอ่านในใจ	ความสะท้อนใจของ ผู้รับสาร
3	ช่องทาง การสื่อสาร	การฟังเสียงอ่าน ทำนองเสนาะ	การฟังเสียงอ่าน ปกติ	ความสะท้อนใจของ ผู้รับสาร
4	ผู้ส่งสาร	การฟังเสียงอ่านที่ ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มี ชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ	การฟังเสียงอ่านที่ ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร	ความสะท้อนใจของ ผู้รับสาร
5	เพศของ ผู้รับสาร	เพศชาย	เพศหญิง	ความสะท้อนใจของ ผู้รับสาร

ตารางที่ 17 : การสรุปผลความแตกต่างระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

- * พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม
- ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี" มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของถ้อยคำภาษาที่ผู้รับสารระบุถึงในด้านความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผ่านช่องทางการอ่านและการฟัง
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่มีการระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและที่ไม่มีการระบุชื่อผู้ส่งสาร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีการทดสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยของกลุ่มตัวอย่างเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถด้านนี้ใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มประชากร คือ นิสิตคณะสหเวชศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มนิสิตสายวิทยาศาสตร์ และนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มนิสิตสายสังคมศาสตร์ หลังจากการทดสอบแล้วได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มาจากคณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 10 คน และคณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 20 คน ในจำนวนนี้แบ่งออกเป็น เพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน ซึ่งมีความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับกลาง

ในบทนี้ผลการวิจัยถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุป และนำเสนอโดยแบ่งเป็น 4 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 : อภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิจัยเชิงทดลอง

ตอนที่ 2 : สรุป

ตอนที่ 3 : ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย

ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 : อภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิจัยเชิงทดลอง

1. การวิเคราะห์เนื้อหา

คำกลอนที่ผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจเป็นคำกลอนที่มีจินตภาพมากกว่าคำกลอนที่ไม่มีจินตภาพ โดยเป็นคำกลอนที่มีจินตภาพร้อยละ 86.36 และเป็นคำกลอนที่ไม่มีจินตภาพร้อยละ 72.22 ประเภทของคำกลอนที่มีจินตภาพที่มีผู้รับสารระบุมากที่สุดว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจ คือ อุปมาอุปไมย (ร้อยละ 31.99) รองลงมา คือ อธิพจน์ (ร้อยละ 19.87) ส่วนสัทพจน์ไม่มีการนำมาใช้

สาเหตุที่ได้ผลการวิเคราะห์เช่นนี้เนื่องจาก สารที่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพสามารถขยายความในสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อสารได้อย่างละเอียดยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจ ความรู้สึกละเอียดละไมและอารมณ์สะเทือนใจที่ลึกซึ้งกว่าให้แก่ผู้รับสาร นอกจากนี้ ยังสามารถตีความได้ตรงตามนัยของผู้ส่งสารมากกว่าสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ สตีเฟน ลูคัส (1883: 213) ได้สรุปว่า คำสร้างภาพในบทกลอนเป็นสิ่งที่น่าประสพสัมผัสให้สามารถมองเห็น, ได้ยิน, สัมผัส, ได้กลิ่น และลิ้มรส โดยนำสัมผัสหรือจังหวะมาใช้ในการสร้างสาร

จากผลการวิจัยด้านถ้อยคำสร้างจินตภาพนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลฤทัย ชาวดีเดช (2540) เรื่อง ภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของอัศศิริ ธรรมโชติ พบว่า ผู้เขียนได้มีการใช้ภาพพจน์และสัญลักษณ์เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จินตภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพที่ชัดเจนลึกซึ้ง และทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ และงานวิจัยของ สุวัฒน์ วรรณรังษี (2540) เรื่อง ภาษาในวรรณกรรมของสุวรรณี สุคนธา พบว่า มีการนำความเปรียบและสัญลักษณ์มาสร้างจินตภาพ เพื่อให้เกิดความมีชีวิตชีวา และแฝงไว้ซึ่งความหมายที่ลึกซึ้ง เพื่อมุ่งสู่แนวคิดของเรื่องอย่างกลมกลืน

2. การวิจัยเชิงทดลอง

สมมติฐานข้อที่ 1 "การอ่านทำให้เกิดความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟัง"

เมื่อผู้รับสารได้รับสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การอ่านมีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการอ่านมีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการฟัง

สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจาก ช่องทางการสื่อสารประเภทการอ่านมีความเหมาะสมกับผู้รับสารมากกว่าการฟัง ซิงเกอร์ และรัตเดลล์ (อ้างถึงในสุนทร โคตรบรรเทา, 2526 : 9) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งที่ผู้รับสารจะต้องใช้ทักษะ ใช้สายตา และใช้สมาธิจดจ่อมากกว่าการฟัง นอกจากนี้ ในขณะที่ฟังอาจมีตัวแปรสอดแทรกเข้ามา เช่น การฟังโดยไม่ตั้งใจ ช่วงความสนใจที่จะฟังมีน้อย เนื่องจากมีความกังวลในเรื่องอื่น ๆ (ฐิติรัตน์ ลดาวัลย์, 2539 : 14) หรือไม่สังเกตเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการฟัง จึงทำให้ไม่สามารถตอบรับในสิ่งที่ฟังได้อย่างเต็มที่ อีกประเด็นหนึ่ง คือ การอ่านเป็นช่วงแรกของการทดลองจึงทำให้ผู้รับสารมีความสนใจและตั้งใจที่จะเข้าร่วมการทดลอง ส่วนการฟังเป็นการทดลองในช่วงหลังซึ่งผู้รับสารเริ่มเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ตั้งใจฟังเท่าที่ควร

ผลการวิจัยนี้มีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของคาโรลีน โจชิฟิน ไฮน์ แมกคอลลด์ (1979 : 4401) ศึกษาเรื่อง การสนใจของเด็กในบทร้อยกรอง พบว่า ความสนใจในบทร้อยกรองจะเพิ่มขึ้นถ้าเด็กมีความคุ้นเคยและมีประสบการณ์ต่าง ๆ ต่อบทร้อยกรอง และไม่ชอบการอ่านบทร้อยกรองให้ฟัง นอกจากนี้ คาเรน ชู คูติเพอร์ (1985 : 451-452) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความชอบบทร้อยกรองของวัยรุ่น เกรด 7, 8 และ 9 เมื่อเปรียบเทียบความชอบในวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกัน คือ การฟัง, การฟังพร้อมการอ่าน และการอ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างชอบการอ่านบทร้อยกรองมากกว่าการฟังหรือการฟังพร้อมการอ่าน

สมมติฐานข้อที่ 2 "การอ่านออกเสียงทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอน
ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการอ่านในใจ"

เมื่อผู้รับสารได้รับสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การอ่านออกเสียงมีผลต่อระดับความ
สะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่าง
จากการอ่านในใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการอ่านออกเสียงมีผลต่อระดับความสะทือน
ใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการอ่าน
ในใจ

สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจาก ลักษณะการอ่านออกเสียงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ความคิดกับภาษา ส่วนการอ่านในใจเป็นกลไกร่วมกันระหว่างสายตาและสมอง (ก๊อดแมน อ้างถึงใน
ณภัทร เทพพรรณนะ, 2541 : 47) การอ่านออกเสียงบทกลอนเป็นการอ่านออกเสียงตามท่วงทำนอง
ของคำประพันธ์ตามเนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่อง ซึ่งการอ่านลักษณะนี้ไม่ต้องซับซ้อนเป็นทำนอง
เสนาะ หากแต่จะต้องเปล่งเสียงอ่านให้ได้จังหวะวรรคตอน ตลอดจนได้ความหนักเบาและความมี
หางเสียงที่สอดคล้องกับอารมณ์และความรู้สึกของเรื่อง สามารถทำให้ผู้อ่านรับรู้เรื่องราวและรับรส
อารมณ์ของเรื่องได้ สำหรับการอ่านในใจเป็นการเก็บความตามเนื้อเรื่อง ซึ่งไม่นิยมในการอ่าน
บทกลอน ทั้งนี้เป็นเพราะบทร้อยกรองเป็นเรื่องของท่วงทำนอง จังหวะ รสอารมณ์ของเรื่องมีความ
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับท่วงทำนอง และจังหวะวรรคตอนเสมอ (ศิวากานต์ ปทุมสูติ, 2543 : 1)
ดังนั้น การอ่านออกเสียงบทกลอนจึงมีความเหมาะสมกับผู้รับสารมากกว่าการอ่านในใจ

นอกจากนี้ เจฟฟรี เอ ดัดลี (มปป. : 29-37) กล่าวว่า การอ่านออกเสียงใช้สมองมากกว่า
การอ่านในใจ คือ มีการใช้ประสาทสัมผัสทางตาและประสาทสัมผัสทางหูไปพร้อมกัน จึงสามารถ
สกัดสิ่งดึงดูดความสนใจจากภายนอกไว้ชั้นตอนหนึ่ง และยังสามารถจัดการไม่มีสมาธิในการอ่านซึ่ง
เป็นผลจากความขัดแย้งด้านอารมณ์ของตนเองได้อีกด้วย

สมมติฐานข้อที่ 3 "การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะทำให้เกิดความสะทือนใจในการรับรู้
บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่าน
ปกติ"

เมื่อผู้รับสารได้รับสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะมีผลต่อระดับความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากการฟังเสียงอ่านปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการฟังเสียงอ่านปกติมีผลต่อระดับความสะทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่าการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ

สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจาก การฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะซึ่งเหมาะแก่การถ่ายทอดบทกลอนเพื่อให้เกิดความสะทือนใจ และสร้างความประทับใจให้แก่ผู้รับสารแต่ในขณะเดียวกันความไม่คุ้นหูอาจทำให้ผู้ฟังไม่สามารถรับรู้ความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาจากผู้ส่งสารได้ดีเท่าที่ควร ส่วนการฟังเสียงอ่านปกติเป็นการใช้ภาษาในลักษณะของการสื่อความหมายโดยตรงที่ใช้กันทั่วไปจึงฟังง่ายและชัดเจนกว่า การที่มีความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมในการฟังจึงก่อให้เกิดช่องว่างในการสื่อสาร (เบิร์ท แบรดลีย์, 1984 : 93-95) สอดคล้องกับที่ นัยนา สุทธิธรรม และคนอื่น ๆ (2517 อ้างถึงใน อัมไพพรรณ พิพัฒน์พัฒนารมย์, 2529 : 57) ศึกษาเรื่อง การสอนแต่งคำประพันธ์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การอ่านเป็นเสียงปกติจะสร้างความน่าสนใจมากกว่าการอ่านเป็นทำนองเสนาะ

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นไปได้ คือ ลักษณะของผู้รับสารซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น ชอบความรวดเร็ว กระฉับกระเฉง ใช้ภาษาง่ายไม่ค่อยคำนึงถึงความสละสลวย ดังนั้น การฟังทำนองเสนาะที่มีเสียงเอื้อนค่อนข้านานจึงอาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ และอาจสรุปอีกนัยหนึ่งว่า คนรุ่นใหม่ไม่เคยสัมผัสกับการท่องบทอาขยาน รวมไปถึงการที่ไม่ได้ศึกษาภาษาไทยให้ลึกซึ้งและซาบซึ้ง จึงทำให้การอ่านทำนองเสนาะไม่ได้รับความนิยมและอาจสูญไปได้ในอนาคต จากการศึกษาของ มัลลิกา พูลสวัสดิ์ (2527 อ้างถึงใน จุไรรัตน์ วรรณยิ่ง, 2532 : 76) เรื่อง ความคิดเห็นของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนการสอนวรรณกรรมร้อยกรองในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดวรรณวิจักษ์ พบว่า ปัญหาของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ การไม่เข้าใจความหมายในการอ่านทำนองเสนาะและการอ่านทำนองเสนาะไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังขาดความสนใจอีกด้วย

ผลการวิจัยนี้มีส่วนสนับสนุน ผลการวิจัยของ นันทา ขุนภักดี (2538) เรื่องลักษณะเฉพาะของการอ่านทำนองเสนาะ พบว่า การอ่านทำนองเสนาะเป็นลักษณะของการสื่อสารด้วย

เสียงโดยเฉพาะ มีส่วนช่วยเสริมรสไพเราะของน้ำเสียงและลีลาการอ่าน สำหรับแนวโน้มการอ่าน ทำนองเสนาะคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไป การอ่านทำนองเสนาะจะยังคงมีอยู่แต่ในระดับชั้น อนุบาล ประถมศึกษา และกลุ่มบุคคลที่ต้องการอนุรักษ์ไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ด้วยเทคโนโลยีทางการศึกษาในปัจจุบันอาจจะยังคงความเป็นทำนองเสนาะไว้ได้โดยมีวิธีการอ่านร่วมสมัยหรือ ประยุกต์ผสมผสานทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ขึ้นมา

สมมติฐานข้อที่ 4 “การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทำให้เกิด ความสะทือนใจในการรับรู้ ทกลอน ถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร”

เมื่อผู้รับสารได้รับสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน การฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มี ชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับมีผลต่อระดับความสะทือนใจในการรับรู้ทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไม่แตกต่างจากการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสารอย่างมีนัยสำคัญ

สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้เนื่องจาก การทดลองแบบฟัง แบ่งออกเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้ง แรกเป็นการฟังเสียงอ่านที่ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสาร ครั้งที่สองเป็นการฟังเสียงอ่านที่ระบุชื่อผู้ส่งสารที่มี ชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ โดยทั้งสองครั้งนี้ใช้เสียงผู้ส่งสารคนเดียวกันเพียงแต่ระบุชื่อผู้ส่งสารกับ ไม่ระบุชื่อผู้ส่งสารเท่านั้น ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้รับสารจำเสียงได้และไม่รู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างการ ฟังทั้ง 2 ประเภท

อีกประเด็นที่เป็นไปได้ คือ ผู้ส่งสารทั้งคุณชินกร ไกรลาศ (ศิลปินแห่งชาติปี 2542) และ คุณทิวินทร์ คงคราญ (ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์สถานีวิทยุกองทัพบกช่อง 5) เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จักและมีเสียงที่เหมาะสมกับการร้องเพลงและการอ่านข่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งสารไม่ได้อยู่ใน สาขาวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับการเขียนและการอ่านบทกลอนเท่าที่ควร ดังนั้น ความน่าเชื่อถือ ของผู้ส่งสารที่มีอยู่ก่อนการสื่อสาร และความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารขณะที่สื่อสารจึงไม่มีผลต่อ ระดับความสะทือนใจในการรับสาร สอดคล้องกับที่ เจมส์ ครอสกี (1996 : 87-89) กล่าวว่า ผู้รับสารจะวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับอัตลักษณ์อยู่ในใจแล้ว และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในการ สื่อสารแต่ละประเภท ขึ้นอยู่กับสารและประสบการณ์ของผู้ส่งสารในแต่ละครั้ง

ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอฟแลนด์ และวิสส์ (1951 : 635-650) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของผู้ส่งสารที่มีผลต่อการสื่อสาร โดยใช้เทปบันทึกเสียงในการนำเสนอสาร ใน 4 หัวข้อ และแบ่งเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกผู้ส่งสารมีอัตลักษณ์สูงและครั้งที่สองผู้ส่งสารมีอัตลักษณ์ต่ำ มีผู้รับสารจำนวน 4 กลุ่ม พบว่า มีผู้รับสารเพียงกลุ่มเดียวที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติเมื่อได้ฟังเสียงของผู้ส่งสารมีอัตลักษณ์ต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 5 "เพศชายมีระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีแตกต่างจากเพศหญิง"

เมื่อผู้รับสารเพศชายและเพศหญิงได้รับสารที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพศชายมีระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไม่แตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ

สาเหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้ เนื่องจาก ผู้รับสารทั้งเพศชายและเพศหญิงอยู่ในวัยเดียวกัน กำลังศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน และยังพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองทุกคนมีกรอบอ้างอิง (Frame of Reference) ใกล้เคียงกัน คือ เคยมีส่วนร่วมในการถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทั้งสิ้น

ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ บาร์บารา แอนน์ เรมี่ (1978 : 6053) ศึกษาเรื่อง ความแตกต่างด้านความรู้สึกที่มีต่อวิธีการนำเสนอบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความรู้สึกของนักเรียนกับเพศของนักเรียน เช่นเดียวกับที่ ริชาร์ด อับบราแฮมสัน (1986 : 451-452 อ้างถึงใน อัมไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามรณย์, 2529 : 64) ศึกษาเรื่อง การสำรวจความชอบในคำประพันธ์ของนักเรียนเกรด 7 8 และ 9 พบว่า ไม่มีความแตกต่างในความชอบระหว่างเพศและระดับชั้นของนักเรียน นอกจากนี้ เลกกี้ (1967 : 974 อ้างถึงใน เรียง สุวรรณพงศ์, 2530 : 29) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังของนักเรียนระดับเกรดกลาง ซึ่งแบ่งประเภทตามระดับสติปัญญา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพศ พบว่า ความสามารถในการฟังของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงทุกระดับไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 2 : สรุป

ผลในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสร้างความเข้าใจในภาพรวมของกระบวนการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างสารและองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการสื่อสาร ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (sender)

อัตลักษณ์ (ethos) ของผู้ส่งสารเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลในการสื่อสาร ผู้ส่งสารที่มีอัตลักษณ์ต่ำมีสาเหตุมาจากการที่ไม่ได้ทำงานตรงกับสาขาวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับการเขียนและการอ่านบทกลอน จึงไม่มีผลต่อระดับความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอนหรือไม่มีผลแตกต่างจากผู้ส่งสารที่ไม่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ถึงแม้ว่า ผู้ส่งสารจะมีน้ำเสียงที่ไพเราะ, มีจังหวะลีลาที่เหมาะสมในการอ่าน และมีความชำนาญในการอ่านเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้จักหรือเคยได้ ยินชื่อเสียงของผู้ส่งสารมาก่อนการทดลอง และความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนของผู้ส่งสารที่นำมาประกอบการทดลองกับระดับความสะเทือนใจจากการฟัง อย่างไรก็ตาม การระบุถึงความเป็นศิลปินแห่งชาติของผู้ส่งสารทำให้ผู้รับสารทั้งหมดระบุว่ามีความเหมาะสมสำหรับถ่ายทอดบทกลอน แม้จะไม่สัมพันธ์กับระดับความสะเทือนใจก็ตาม

2. สาร (message)

คำกลอนที่มีผู้รับสารระบุว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจเป็นคำกลอนที่มีจินตภาพมากกว่าคำกลอนที่ไม่มีจินตภาพ ซึ่งคำกลอนที่มีจินตภาพในบทกลอนที่ทำให้เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้รับสารมีการใช้รวมทั้งสิ้น 7 ประเภท ได้แก่ อุปมาอุปไมย คือ การเปรียบเทียบโดยตรงว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง มีการใช้คำเชื่อมต่าง ๆ, อุปลักษณะ คือ การเปรียบเทียบเป็นนัยให้เข้าใจเอง ไม่กล่าวเปรียบเทียบโดยตรง, บุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตเป็นเสมือนสิ่งที่มีชีวิต, อนุนามนัย คือ การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยที่เห็นเด่นชัดมากกล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด, นามนัย คือ การเรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยใช้คำอื่นแทน ไม่เรียกคำตรงแต่เป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป, อธิพจน์ คือ การกล่าวเกินจริงอาจมากหรือน้อยเกินความจริง และ ปฏิพจน์ คือ การใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือขัดแย้งกันมากกล่าวอย่างกลมกลืน สำหรับประเภทของคำกลอนที่มีจินตภาพที่มีผู้รับสารระบุว่าที่สุดว่าทำให้เกิดความสะเทือนใจ คือ อุปมาอุปไมย รองลงมา คือ อธิพจน์

3. ช่องทางการสื่อสาร (channel)

การสื่อสารผ่านบทกลอนในช่องทางการสื่อสารที่ต่างกัน ทำให้ความสะเทือนใจจากรับรู้บทกลอนแตกต่างกันไป โดยการอ่านมีผลมากกว่าการฟัง, การอ่านออกเสียงมีผลมากกว่าการอ่านในใจ และการฟังเสียงอ่านปกติมีผลมากกว่าการฟังเสียงอ่านทำนองเสนาะ

4. ผู้รับสาร (receiver)

การสื่อสารกับผู้รับสารกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับเดียวกัน และเคยมีส่วนร่วมในบริบทเดียวกัน เป็นผลให้ตัวแปรส่วนบุคคล คือ เพศของผู้รับสารนั้นไม่มีความแตกต่างด้านความสะเทือนใจในการรับรู้บทกลอน

ตอนที่ 3 : ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย

1. ข้อจำกัดของบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่นำมาใช้ในการทดลอง ถึงแม้ว่าบทกลอนทั้ง 12 จำนวน ได้รับการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีเนื้อหาไปในทิศทางแห่งการสร้างอารมณ์สะเทือนใจเช่นเดียวกัน ผู้ประพันธ์แต่ละท่านย่อมมีภาษาและถ้อยคำสำนวนที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ระดับความสะเทือนใจมีความแตกต่างกันในบทกลอนแต่ละสำนวนมาก่อนที่จะทำการทดลอง

2. ช่วงระยะเวลาของการสวรรคตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจนถึงปัจจุบันล่วงเลยมากกว่า 4 ปีแล้ว นอกจากนี้ ในช่วงระยะหลังก็ไม่ค่อยมีการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงทำให้ระดับความสะเทือนใจของผู้รับสารลดลงไปมาก แม้ว่าจะมีการระลึกได้ก็ตาม

3. การที่ให้ผู้รับสารได้รับสารที่มีลักษณะเดียวซ้ำ ๆ กันถึง 12 ครั้ง ทำให้เกิด Ceiling Effect คือ ผู้รับสารเกิดการเรียนรู้ จดจำ และเกิดความเบื่อหน่าย (วรรณรัตน์ แสงสุรีย์วัชรรา, 2541 : 108) ทำให้ผลในการทดลองในช่วงท้าย (การฟัง) มีค่าเฉลี่ยความสะเทือนใจลดลงเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าผู้ส่งสารจะสร้างความน่าสนใจมากเพียงใดก็ตาม

ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการปรับปรุงการวิจัยสำหรับอนาคต

1.1 เปลี่ยนรูปแบบการทดลอง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวในการรับสาร 4 ลักษณะ จากบททดลองต่างจำนวนกันจึงทำให้ไม่สามารถวัดผลได้ว่าหากนำบททดลองจำนวนเดียวกัน แต่เปลี่ยนลักษณะการรับสารมาศึกษาเปรียบเทียบกันจะได้ผลเช่นเดียวกันหรือไม่อย่างไร

1.2 ปรับปรุงเรื่องความกระจายของกลุ่มตัวอย่าง เช่น นำไปทดลองกับกลุ่มนิสิตที่มีทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยระดับอื่น ทุกคณะทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการขยายกลุ่มอายุ และอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

1.3 เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือทางสถิติ อย่างไรก็ตาม การที่มีกลุ่มตัวอย่างมากขึ้นจะต้องใช้ความระมัดระวังควบคุมไม่ให้เกิดตัวแปรแทรกซ้อน ได้แก่ ความไม่ตั้งใจที่จะเข้าร่วมการทดลอง, การเขียนคำตอบตามกัน หรือเสียงรบกวนเมื่อผู้เข้าร่วมการทดลองพูดคุยกัน

1.4 เพิ่มตัวสารที่นำมาใช้เป็นกรณีศึกษาโดยใช้คำประพันธ์รูปแบบอื่นที่นอกเหนือจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เช่น โคลงสี่สุภาพ, กาพย์ยานี 11, กาพย์ฉบัง 16, ฉันท์, ร่าย หรือกวีวิจารณ์และอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบผลของการใช้สารต่างประเภทกัน

2. การขยายขอบเขตในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เพิ่มตัวแปรในการเปรียบเทียบ เช่น ทดลองโดยใช้ช่องทางการสื่อสารแบบฟิงเกอร์เห็นใบหน้าของผู้ส่งสาร ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้รับสารได้ยินเสียงและเห็นภาพของผู้ส่งสาร เพื่อศึกษาถึงภาพลักษณ์ของผู้ส่งสารที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลต่อความสามารถในการส่งผลกระทบต่ออารมณ์สะท้อนใจ เป็นต้น

2.2 เพิ่มการศึกษาในองค์ประกอบด้านรูป (ฉันทลักษณ์), รส (สิ่งที่ก่อให้เกิดสุนทรียภาพทางอารมณ์และสร้างความสะเทือนใจ) และเสียงในถ้อยคำซึ่งสร้างความไพเราะและความสะเทือนใจที่นำมาใช้ในการอ่านกับเสียงในถ้อยคำที่นำมาใช้ในการฟัง

2.3 เปลี่ยนตัวสารที่นำมาใช้เป็นกรณีศึกษาที่นอกเหนือจากบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมาเป็นบทกลอนในมิติอื่น ๆ เช่น บทกลอนราชสดุดี, บทกลอนเฉลิมพระเกียรติ, บทกลอนถวายพระพร หรือบทอาศิรวาท โดยอาจเปลี่ยนวิธีการศึกษาหรือองค์ประกอบในการสื่อสารในแง่ของผู้ส่งสารและผู้รับสาร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร จันทรมงคล. 2540. วิเคราะห์คำสร้างภาพจากหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กวิศรา รัตนากร. 2538. การฟัง ในภาษาไทย1. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรแฮม สุก. 2532. ว่าด้วยหลักวรรณคดีวิจารณ์. แปลโดย นฤมล กาญจนทัต และอุบลวรรณ
โชติวิสิทธิ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จุไรรัตน์ วรรณยิ่ง. 2532. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนกลอนสุภาพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจฟฟรี เอ ดัดลี. มปป. เคล็ดวิธีสร้างอ่านดี อ่านเร็ว แปลโดย ครองแผน ไชยชนะสาร.
กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูโรปาเพรส จำกัด.
- ชลธิรา สัตยาวัฒนา. 2513. การนำวรรณคดีวิจารณ์แผนใหม่แบบตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติรัตน์ ลดาวัลย์. 2539. การฟัง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณภัทร เทพพรธนะ. 2541. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- ดลฤทัย ขาวดีเดช. 2540. ภาษาจินตภาพในเรื่องสั้นของอัศศิริ ธรรมโชติ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. 2527. สุนทรียภาพในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- ดุษฎี ชุมสาย. 2516. วรรณกรรมพินิจเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2528. พฤติกรรมการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2534. ทฤษฎีอวัจนภาษา ในแก่นสาระในทฤษฎีนิเทศศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรวดี บุญลือ. 2532. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสาร ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร
หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธวัชชัย งามสันติวงศ์. 2538. หลักการและวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสถิติเพื่อการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายคลังข้อมูล สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- ธิดา โมสิกรัตน์. 2527. การอ่านทำนองเสนาะ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประพันธ์ไทย.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพวงศ์ ศรีธวัช. 2528. วิเคราะห์บทร้อยกรองเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นันทา ชุนภักดี. 2536. รายงานการวิจัยลักษณะเฉพาะของการอ่านทำนองเสนาะ.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุชน้อย สติธองกุล. 2538. หลักการอ่าน ในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. 6 ธันวาคม 2530. บทกวีเฉลิมพระเกียรติ. มติชนสุดสัปดาห์ : 5.
- บุญยฤทธิ์ แผลมหลวง. 2536. บทบาทของรายการถ่ายทอดพระราชพิธีและพิธีสำคัญของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยต่อการธำรงรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ในวโรกาสเฉลิมฉลองพระชนมพรรษาครบ 60 ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
การสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. 2517. วิเคราะห์หรือวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย.
- ปรมะ สตะเวทิน. 2527. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2518. แนวทางศึกษาวรรณคดี ภาษา กวี การวิจักษ์ และวิจารณ์.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา ช่างขวัญเย็น. 2517. พื้นฐานของการใช้ภาษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ผะอบ ไประกฤษณะ. 2510. คำบรรยายวิชาภาษาไทย "เรื่องการพูด". กรุงเทพมหานคร : คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. 2537. การศึกษาความเข้าใจในการฟังภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระยาอนุমানราชธน. 2507. การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์ของเสฐียรโกเศศ. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2538. หลักการสื่อความหมาย ในภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภัทวลี นิตินิเทศสุนทร. 2532. ปัจจัยในการสื่อสาร ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารหน่วยที่
1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เมตตา กฤตวิทย์. 2532. การสื่อสารระหว่างบุคคล ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมตตา วิวัฒน์านุกุล. 2534. ทฤษฎีอวัจนภาษา ในแก่นสาระในทฤษฎีนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แม่นมาศ ขวลิต, กริช สืบสนธิ์ และสมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2532. การสื่อสารกับงานสารนิเทศ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสารหน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2542. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งทิพย์ จุฑาทักดิ์. 2533. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ฝึกอ่านในใจอย่างเดียวกับที่ฝึกการอ่านในใจพร้อมกับการฟังเทปบันทึกเสียงด้วยความเร็วปกติและด้วยความเร็วที่ช้ากว่าปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรียง สุวรรณพงศ์. 2530. การเปรียบเทียบการระลึกได้ทันทีในเนื้อหาร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อมีและไม่มีจินตภาพจากการฟังและการอ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลลอบ หุตางกูร. 2524. หลักการสื่อสารภาษา : คู่มือเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- วรรณรัตน์ แสงสุรีย์วัชรธา. 2541. การใช้ภาพที่ไม่คาดคิดมาก่อนเป็นเครื่องมือช่วยจำและผลที่มีต่อการระลึกถึงภาพยนตร์โฆษณาทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา บุญสม. 2540. กลอนสัมผัสใจได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สินทวี.
- วิษณุ สุวรรณเพิ่ม. 2525. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศจี แถวถิ่นทอง. 2527. ศิลปะการอ่าน ในภาษาไทย 5 การอ่าน หน่วยที่ 6-10. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- ศักดิ์ บันเหน่งเพชร. 2529. ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริกุล ปิยานุกุล. 2535. การพัฒนาทักษะการฟังภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. 2537. การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิวกานต์ ปทุมสูติ. 2543. เขียนกลอนอย่างไรให้อ่านเสนาะ. การประชุมปฏิบัติการเรื่อง "เทคนิค การสอนเขียนกลอนให้อ่านเสนาะ" เนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 28 ระหว่างวันที่ 3-4 เมษายน 2543 : 1.
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. 2531. หลักนักอ่าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เรือน แก้วการพิมพ์.
- สวณิต ยมาภัย. 2528. มนุษย์ในฐานะผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในเอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุชาดา เต่งตระกูล. 2538. การเปรียบเทียบความรู้ ความพึงพอใจจากการฟังแถบบันทึกเสียงทางการศึกษาที่เป็นเสียงชายและหญิงของผู้สูงอายุชายและหญิงในชมรมผู้สูงอายุ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2522. การเขียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2526. ถนนสู่การอ่าน แปลจาก Roads to Reading by Ralph C. Staiger. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- สุวัฒนา วรณรังษี. 2540. ภาษาในวรรณกรรมของสุวรรณี สุคนธา : ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับจินตภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุวรรณ ปิลันธน์โอวาท. 2537. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุวรรณ ปิลันธน์โอวาท. 2539. หลักและปรัชญาของวาทวิทยา. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุวรรณ ปิลันธน์โอวาท. 2539. วาทะสำคัญของไทยและการวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวยพร พานิช, อุบลวรรณ ปีติพัฒนะไชยิต, อุบลรัตน์ ศิริวุศักดิ์, ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และ ไศลทิพย์ จารุภูมิ. 2539. ตำราประกอบการสอนวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ ศิริวุศักดิ์. 2540. ภาษาของช่องทางการสื่อสารและภาษาของรูปแบบการสื่อสาร ในเอกสารประกอบการสอนวิชาวิเคราะห์ภาษาเพื่อการสื่อสารขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนามรณย์. 2529. การวิเคราะห์งานเขียนร้อยกรองภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า เขตการศึกษาหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Applebuam R.F. and Anatol K.W.E. 1972. The Factor Structure of Source Credibility as a Function of the Speaking Situation. Speech Monographs 39 : 216-222.
- Borden A., Richards B. and Theodore G. 1969. Speech Behavior and Human Communication. New Jersey : Prentice-Hall.
- Bradley E. Bert. 1984. Fundamentals of Speech Communication. Iowa : WM.C. Brown Publishers.
- Folta, Bernarr Paul. 1979. Effects of Three Approches to teaching Poetry to Sixth Grade Students. Dissertation Abstract International : 3166.
- Haiman F.S. 1949. An Experimental Study of the Effects of Ethos in Public Speaking. Speech Monographs 16 : 190-202.
- Hasling John. 1998. The Audience, The Messages, The Speaker. (n.p.) : The Mc Graw Hill Companies.
- Hovland C.I. and Weiss W. 1951. The Influence of Source Credibility on Communication Effectiveness. Public Opinion Quarterly 15 : 635-650.
- Kutiper, karen Sue. 1981. A Survey of the Adolescent Poetry Preferences of Seventh, Eight and Ninth Grades. Dissertation Abstract International : 451-452.
- Lewis ,Glen and Christina Slade. 1994. Critical Communication. Canberra : Prentice Hall.
- Lucas E. Stephen. 1883. The Art of Public Speaking. New York : Random House, Inc.
- McCall, Carolyn Josephine Hein. 1979. A Determination of Children Interest in Poetry Resulting from Specific Poetry Experience. Dissertation Abstract International : 4401.
- McCroskey C. James. 1996. An Introduction to Rhetorical Communication. (n.p.) : A Viacom Company.
- Reamy, Barbara Ann. 1979. A Study of the Differential Responses to Three Modes of Presentation of Poetry as Exhibited in the Writings of High School Juniors. Dissertation Abstract International : 6053.
- Richard, I.A. 1964. Practical Criticism. 20 th ed. London : Lund Humphries.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบความรู้พื้นฐานทางภาษาไทยและคำประพันธ์ไทยก่อนการทดลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ.....	นามสกุล.....	คณะ	แบบทดสอบเลขที่
-----------	--------------	-----------	----------------------

แบบทดสอบทักษะภาษาไทยด้านบทกลอน
(สำหรับอาสาสมัครผู้เข้าร่วมการวิจัย)

1. จงระบุถึงลักษณะบังคับที่ใช้ในบทกลอนต่อไปนี้ โดยขีดเส้นใต้และโยงสัมผัสต่าง ๆ ให้ครบ
<p>ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
แม้เกิดในใต้ฟ้าสุธาธาร
แม้เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ
แม้เป็นบัวตัวพี่เป็นภุมรา
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่
จะติดตามทราวมสงวนนวลละออง</p> | <p>ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
ขอพบพานพิศวาสไม้อคลาดคลา
พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
เซยผกาโกสุมปทุมทอง
เป็นราชสีห์สมสู่เป็นคู่สอง
เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป
(พระอภัยมณี)</p> |
|---|---|

<p>ถึงคลองขวางบางจากยิ่งตรมจิต
ว่าชื่อจากแล้วไม่ยักรู้จักกัน
ทั้งจากที่จากคลองทั้งสองข้อ
ใช้ว่าจากข้างมารอบประจวบทาง</p> | <p>ใครช่างคิดชื่อบางไว้กว้างกัน
มิเคราะห์ครั้นหรือมาคล้องกับคลองบาง
ทั้งจากกอนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง
ทั้งจากบางจากไปใจระบม
(นิราศพระบาทสุนทรภู่)</p> |
|--|---|

2. กลอนบทนี้ผู้แต่งเลือกสรรคำโดย

ก. การเล่นคำ	ข. การเล่นเสียงพยัญชนะ
ค. การเล่นเสียงสระ	ง. การเล่นเสียงวรรณยุกต์

<p>อ้อกระนี้ดอกฤาษายไม่อายหน้า
อ้อกระนี้ดอกฤาสัตย์สะบัดไป</p> | <p>อ้อกระนี้ดอกฤากล้าสัญญาได้
อ้อกระนี้ดอกฤาใจช่างไม่คิด
(รัชกาลที่ 3 ในเพลงยาวสังวาส)</p> |
|---|--|

3. กลอนบทนี้ใช้จินตนาการประเภทใด

ก. แคบตายตัว	ข. ลึกซึ้งกว้างขวาง
- เพราะเหตุใด

- ก. สร้างขึ้นอย่างง่าย ๆ จากประสบการณ์
 ข. ไม่ครอบคลุมความคิดอันหลากหลาย
 ค. สื่อความหมายหลายนัยะ
 ง. สร้างอารมณ์สะท้อนใจได้อย่างเสรี
 จ. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ข
 ฉ. ถูกเฉพาะข้อ ค และ ง
 ช. ถูกเฉพาะข้อ ก และ ค
 ซ. ถูกทุกข้อ

.....
 ฉันอยากเป็นดอกไม้กลางหมู่เขา
 ส่งกลิ่นชวนเวียงรินหอมระรวย
 ฉันอยากเป็นหมอกเหมยละของใหม่
 แทนอากาศชุ่มร้อนดับทุรน

.....
 บานพริ้งเพราะสุ์พื้นปรุที่สวย
 เพื่อรักษาสังคมป่วยป่วนใจคน
 เย็นจ๋าไปห่อหุ้มทุกแห่งหน
 เพื่อโลกนี้น่ายลอยู่อาจิด

(เสรี ทศนศิลป์)

4. กลอนบทนี้ใช้เสียงสัมผัสแบบ

ก. คำ

ข. สระ

ค. วรรณยุกต์

ง. พยัญชนะ

.....
 จะเข้กรีดดีดเรงเรงแห่งเหริง
 ขอแหนแห่นแห่นจิ่งหะให้จจะโคน

.....
 เสียงเทงเท่งเท่งระนาดออกผาดโผน
 เสียงทับโชนจิ่งทังทังทังเอย

(นายทัต มหาตเล็ก)

5. กลอนบทนี้ใช้เสียงสัมผัสแบบ

ก. คำ

ข. สระ

ค. วรรณยุกต์

ง. พยัญชนะ

.....
 ตัวข้าขอเคารพอภิวาท
 ซึ่งดำรงสอิษฐานงานสุนทร

.....
 ในพระบาทบพิตรอดิศร

.....
 สุขถาวรความอบอุ่นกรุณา

(สมบัติ ตั้งก่อเกียรติ)

6. คำต่อไปนี้อ่านอย่างไร

เคารพอภิวาท อ่านว่า

บพิตรอดิศร อ่านว่า

ตำราธิษฐาน อ่านว่า

อบอุณกรณา อ่านว่า

จงนำคำตอบต่อไปนี้ ไปเลือกตอบในข้อ 7-14

ก. อุปมา	ข. อุปลักษณะ
ค. นามนัย	ง. อนุนามนัย
จ. อธิพจน์	ฉ. สัทพจน์
ช. ปฏิพจน์	ซ. บุคลาธิษฐาน

เปลวควันเทียนริบหรี่กลับมีแสง
ดวงตาจึงเห็นธรรมสืบตำนาน

เกิดจากแรงตั้งใจอธิษฐาน
ดวงใจจึงเบิกบานแต่นั้นมา
(เสมอ กลิ่นหอม)

7. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

เสียงโหม่ง หม่อม หม่อง ตีเคาะปี่พาทย์
เสียงตะโพน เถ่งตึง ตึง เถ่งปี่

เสียงตรง ตรง เตรง ระนาดขัดจังหวะ
เสียงกลองแขก ใจะจ๊ะ จ๊ะ ใจะ ใจะ
(แก้วตา ชัยกิตติภรณ์)

8. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

อธิษฐานขอพรวอนพระเจ้า
แต่สมเด็จพระแม่เจ้าช้วนินันต์

ทุกคำเข้าให้ปรีดีเปรมเกษมสันต์
พระชนม์นั้นยังยืนเป็นหมื่นปี
(อัมพร เหมือนเพชร)

9. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

เคียงคู่ราชบาทยุคลทุกหนแห่ง
ข้ามสิงขรล่องลำธารผ่านพนา

ทั้งที่ขัฏที่แจ่งทั่วแหล่งหล้า
พระแม่ฟ้าขวัญชาติขวัญบาทบงส์
(กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)

10. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

ดูจหยาดฝนพรหมเมื่อดินให้สิ้นแล้ง
ดูจอัปสรผู้จัดพิบัติภัย

ดูจเพ็ญแสงส่องนภาจักรจ่างไส
ดูจโพธิ์ไพรปกเกล้าชาวประชา
(กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)

11. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

ธ ทรงเป็น...สมเด็จพระสิริกิติ์
พระเมตตาเอื้อชนใกล้ไกลกันดาร

ปกเกล้า ฯ ให้ทุกชีวิตในพระราชฐาน
ผู้พร้อมเปล่งเสียงก้องวานถวายพระพรชัย
(จันทิมา วัชรภรณ์)

12. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

มในศิวฤกษ์เบิกบุญสุนทรีย์
“สิริกิติ์” ทรงการุณย์อุ้มเขตคาม

วงศ์จักรีราชินีศรีสยาม
โดยพระนามนำสัมฤทธิ์ทุกกิจการ
(เครือรัตน์ เรืองแก้ว)

13. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

ทั้งเหนือได้ออกตกยกมาอ้าง
ถิ่นกันดารป่าเขาลำเนาพง

ที่ไหนบ้างว่าลำบากหากประสงค์
พระบาทแม่มุ่งตรงเจาะจงไป
(กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)

14. กลอนบทนี้ใช้คำให้เกิดภาพพจน์แบบ

จงนำคำตอบต่อไปนี้ ไปเลือกตอบในข้อ 15-18

- ก. นำภาษาอื่นมาใช้ปะปน
- ข. นำคำที่มีความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมารวมไว้ในกลอนบทเดียวกัน
- ค. นำเสียงสั้นกับเสียงยาวมาสัมผัสต่อกัน
- ง. สัมผัสซ้ำ

ผู้หญิงไทยสมัยนี้มีความคิด
ขอเกื้อหนุนเพิ่มคุณค่าในนารี

ลุกขึ้นสู้ทวงสิทธิ์ของอดีต
เพื่อสตรีเท่าบุรุษจึงยุติธรรม

15. กลอนบทนี้ควรหลีกเลี่ยงในเรื่องใด

ความชั่วช้าเป็นยาพิษฤทธิ์ร้ายกาจ
 “สังคม” จักพิพากษาเป็นอนาคี
 16. กลอนบทนี้ควรหลีกเลี่ยงในเรื่องใด

ใครรุ่มหลงดีมเป็นทาสทาบดสี
 ไร้ศักดิ์ศรีไร้ค่าราคาคณ

มีดมองสองมือยุทธเพื่อรูดกำว
 มีหัวใจอดทนเยียมเปี่ยมเรี่ยวแรง
 17. กลอนบทนี้ควรหลีกเลี่ยงในเรื่องใด

มีสองเท้าดันดันสู้ขั้นแข็ง
 อยู่หนแห่งโดยอมถึงซึ่งปลายทาง

ซุบหรือที่เราอยู่ไหนเขาไปเสิร์ฟ
 ถ้าหลับอยู่เข้าใกล้ไม่ได้ยิน
 18. กลอนบทนี้ควรหลีกเลี่ยงในเรื่องใด

คอยให้เอบอ้มสุขทุกคนสิ้น
 เขากิรินแล้ววางข้างเศสก์นัชร

ชั่วเหยี่ยวกระหยับปีกกลางเปลวแดด
 พอใบไม้ไหวพลิกกริกกริกมา
 เพียงกระเพื่อมเลื่อมรับวับวับไหว
 เพียงแววตาคู่ นั้นหวั่นสะทก
 19. มีถ้อยคำใดในกลอนบทนี้ที่สามารถสร้างภาพและก่อให้เกิดจินตนาการ

ร้อนที่แดดก็ผ่อนเพลาพระเวหา
 ก็รู้ว่าวันนี้มีลมมาก
 ก็รู้ว่าน้ำใสใ้กระจก
 ก็รู้ว่าในหัวอกมีหัวใจ

คอถูกเค้นคมมีดค้อยกรีดปาด
 เนื้อและเลือดริ้วเด็นบิดเป็นเกลียว
 เฝ้าร้องครวญร้องขอจนคอขาด
 ส่งเสียงแว่ววิงวอนก่อนจะวาย

ตามันเหลือกลานชยาต่ออย่างหวาดเสียว
 สุดแรงเรี่ยวทรमानด้านความตาย
 หัวก็ฟาดพื้นพลิกกระริกสาย
 ต่อน้ำลายหวานลิ้มรอชิมเนื้อ

20. มีถ้อยคำใดในกลอนบทนี้ที่สามารถสร้างภาพและก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบที่ใช้ประกอบในการทดลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเลขที่.....

เพศ (ชาย) (หญิง)

แบบทดสอบ

เรื่อง

"องค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารในบทกลอนถวายความอาลัย
แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี"

+++++

การทดลองครั้งนี้เป็นการทดสอบองค์ประกอบที่มีผลต่อการรับสารโดยใช้กระบวนการ
อ่านและฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คำชี้แจง : โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () และเติมข้อความตาม
ความเป็นจริง

1. ชื่อ () นาย () นางสาว
- นามสกุล
2. คณะ สาขาวิชา ชั้นปี
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดบ้าง ในช่วงที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสวรรคต
(สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ร่วมไว้ทุกข์แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- () ติดตามข่าวสารงานพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- () ถวายสักการะพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- () เคยอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่า 1 บท
- () เคยส่งบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไปลงในสื่อสิ่งพิมพ์
- () เคยฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมากกว่า 1 บท
- () ไม่เคยมีส่วนร่วม
- () อื่น ๆ คือ

(บทกลอนสำหรับอ่านในใจ)

ตอนที่ 1 : แบบวัดระดับความรู้สึกสะเทือนใจ

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตามความรู้สึกสะเทือนใจที่ได้รับ หลังจากอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก (ระดับความสะเทือนใจน้อยที่สุด = 1 จนถึงระดับความสะเทือนใจมากที่สุด = 7)

บทกลอนที่	ระดับความสะเทือนใจ						
	น้อย						มาก
	1	2	3	4	5	6	7
1.							
2.							
3.							

ตอนที่ 2 : คำถามปลายเปิด

คำชี้แจง : โปรดระบุถ้อยคำที่ใช้ในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่สามารถสร้างอารมณ์สะเทือนใจภายหลังจากที่ได้อ่าน

บทกลอนที่	ถ้อยคำที่ใช้ในการสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
1.	
2.	
3.	

(บทกลอนสำหรับอ่านออกเสียง)

ตอนที่ 1 : แบบวัดระดับความรู้สึกสะเทือนใจ

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตามความรู้สึกสะเทือนใจที่ได้รับ หลังจากอ่านบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก (ระดับความสะเทือนใจน้อยที่สุด = 1 จนถึงระดับความสะเทือนใจมากที่สุด = 7)

บทกลอนที่	ระดับความสะเทือนใจ						
	น้อย						มาก
	1	2	3	4	5	6	7
1.							
2.							
3.							

ตอนที่ 2 : คำถามปลายเปิด

คำชี้แจง : โปรดระบุถ้อยคำที่ใช้ในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่สามารถสร้างอารมณ์สะเทือนใจภายหลังจากที่ได้อ่าน

บทกลอนที่	ถ้อยคำที่ใช้ในการสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
1.	
2.	
3.	

(บทกลอนสำหรับฟัง)

ตอนที่ 1 : แบบวัดระดับความรู้สึกสะเทือนใจ

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตามความรู้สึกสะเทือนใจที่ได้รับ หลังจากฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก (ระดับความสะเทือนใจน้อยที่สุด = 1 จนถึงระดับความสะเทือนใจมากที่สุด = 7)

บทกลอนที่	ระดับความสะเทือนใจ						
	น้อย						มาก
	1	2	3	4	5	6	7
1.							
2.							
3.							

ตอนที่ 2 : คำถามปลายเปิด

คำชี้แจง : โปรดระบุถ้อยคำที่ใช้ในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่สามารถสร้างอารมณ์สะเทือนใจภายหลังจากที่ได้ฟัง

บทกลอนที่	ถ้อยคำที่ใช้ในการสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
1.	
2.	
3.	

(บทกลอนสำหรับฟังโดยระบุชื่อผู้อ่าน)

ตอนที่ 1 : แบบวัดระดับความรู้สึกสะเทือนใจ

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนตามความรู้สึกสะเทือนใจที่ได้รับ หลังจากฟังบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก (ระดับความสะเทือนใจน้อยที่สุด = 1 จนถึงระดับความสะเทือนใจมากที่สุด = 7)

บทกลอนที่	ระดับความสะเทือนใจ						
	น้อย						มาก
	1	2	3	4	5	6	7
1.							
2.							
3.							

ตอนที่ 2 : คำถามปลายเปิด

คำชี้แจง : โปรดระบุถ้อยคำที่ใช้ในบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่สามารถสร้างอารมณ์สะเทือนใจภายหลังจากที่ได้ฟัง

บทกลอนที่	ถ้อยคำที่ใช้ในการสร้างอารมณ์สะเทือนใจ
1.	
2.	
3.	

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามหลังจากการทดลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อ (นาย) (นางสาว) นามสกุล

แบบสอบถามหลังจากการทดลอง

1. ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของ *คุณชินกร ไกรลาศ* มาก่อนหรือไม่
 เคย ไม่เคย
2. ท่านรู้จักหรือเคยได้ยินชื่อเสียงของ *คุณทวินนท์ คงคราญ* มาก่อนหรือไม่
 เคย ไม่เคย
3. ท่านคิดว่า *คุณชินกร ไกรลาศ* มีความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่นำมาใช้ประกอบการทดลองหรือไม่
 เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสม
 ไม่เหมาะสม
 เพราะเหตุใด
 เสียง ความชำนาญและทักษะเฉพาะ
 จังหวะและลีลาการอ่าน อื่น ๆ คือ
4. ท่านคิดว่า *คุณทวินนท์ คงคราญ* มีความเหมาะสมในการถ่ายทอดบทกลอนถวายความอาลัยแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่นำมาใช้ประกอบการทดลองหรือไม่
 เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสม
 ไม่เหมาะสม
 เพราะเหตุใด
 เสียง ความชำนาญและทักษะเฉพาะ
 จังหวะและลีลาการอ่าน อื่น ๆ คือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรติยา วิรุฬห์ลือชา เกิดวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2520 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน ภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 12 ในปีการศึกษา 2540 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวาริชวิทยา ภาควิชาวาริชวิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 1 และจบการศึกษาในปีการศึกษา 2542

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย